

ESPERANTO

Universala Esperanto-Asocio (en oficialaj rilatoj kun UN kaj Unesko)

**Seminarioj
pri lingva
demokratio**

**Al eldona
kaj regiona
kunlaboro
kun Unesko**

**Intervjuoj:
Trevor Steele,
Ilona Koutny**

La rajto al lingvo propra

Vi trovos...

213 Influo n-ro 18

Asahi, Le Monde:
kiel aperi?

Ago-Tago:
mobilize aŭ rutine?

216

Literaturo

Verkado iĝis dolĉa
narkotaĵo

Intervjuo kun Trevor Steele

217 RECENZOJ

Gerrit Berveling pri
Homaj rajtoj: deman-
doj kaj respondoj
Osmo Buller pri
Interparolo en la
fruktĝardeno...

218 Lingvopolitiko

Al demokrata alternativo

Marc van Oostendorp

205 Malferme

En reciprokaj rilatoj

Osmo Buller

206 KIAJN LINGVAJN RAJTOJN?

Manuel de Seabra

"Estas la horo ke ni,
esperantistoj, diskutu
pri tio laŭ vere
homarana vidpunkto."

208 Junularo

Krokodili: ne plu tabuo?

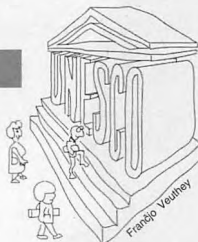
Saskia Idzerda

209

Eksteraj rilatoj

Grimpendaj etaĝoj
ĉe Unesko

Osmo Buller

210 KONGRESA KOMUNIKO 2

211 Intervjuo kun Ilona Koutny

Duoble pravi
sian valoron

212 Historio

Lemaire, la belga Kabe

Wim M.A. De Smet

Kaj plue...

218 PERSONE

219 LASTE APERIS, FOLIUME

220 NEKROLOGOJ

OFICIALA INFORMILO

221 ANONCETOJ

LOKE

222 ESPERANTO EN

RADIO

223 INDEKSO 1998

La kovrilo: Kalaŝ-etna patrino kun infano el Pakistano. (Corel Photos)

Malferme: Pordega detalo de la jesuita misiejo San Ignacio Mini, Misiones, Argentino. (F.L. Veuthey)

ESPERANTO

Oficiala organo de
Universala Esperanto-Asocio
(en oficialaj rilatoj kun UN kaj Unesko)

Fondita en 1905 de Paul Berthelot (1881-1910). Establa kiel organo de UEA en 1908 de Hector Hodler (1887-1920).

Redaktoro: István Ertl.
Grafiko: Francisco L. Veuthey.
Aperas en ĉiu monato krom aŭgusto.
Redaktofino: la 10-a de ĉiu monato.
Legata en 115 landoj.
Voĉlegata por vidhandikapitoj.
Abonprezo: varias laŭlande (NLG 66; USD 36; DEM 58; JPY 4300 ktp); informiĝu ĉe via landa asocio aŭ ĉe la CO.
Unuopa ekzemplero kostas 5,50 gld.

Anonctarifo (gld.): 1 p. 2060, 1/2 p. 1150, 1/4 p. 630, 1/8 p. 350, 1/16 p. 190.
Movada rabato 50%. Anoncoj sur ekstera kovrilo kostas duoble. Rabato por tuja ripeto 20%.
Banko: Bank MeesPierson, Postbus 749, 3000 AS Rotterdam (konto n-ro 25.52.89.804). Nederlanda poŝta ĝir-konto: 37 89 64 (Den Haag).
Kreditkartoj:

Adreso de la Centra Oficejo de UEA:
Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando.
Telefona: +31-10-436-1044.
Telefaksa: +31-10-436-1751.
Retpoŝto: uea@inter.nl.net.
Telegramoj: ESPERANTO ROTTERDAM.
Ĝenerala Direktoro: Osmo Buller.
Direktoro de la Centra Oficejo:
Pasquale Zapelli.

EN RECIPROKAJ RILATOJ

Kiam Unesko renovigis la rilatojn kun UEA, Federico Mayor pravigis tion i.a. per la graveco de la informretoj de UEA por “disvastigi la mesaĝon de Unesko kaj antaŭenigi ĝiajn idealojn”.

Ni mem foje prenas niajn rilatojn kun UN, Unesko k.a. tro unuflanke. Ni emas pensi ke ili gravas nur por povi pledi por nia propra afero sur tiuj forumoj, por atingi decidojn favore al Esperanto kiujn la ŝtatoj devus sekvi. Tamen, la internaciaj instancoj ekrilatis kun ni ne por inviti nin persvadi ilin por Esperanto. Same kiel ni, ankaŭ ili deziras profiti de la rilato.

Kiel Mark Fettes skribis ĉi-rubrike (jul.-aŭg., p. 121), ni devas partopreni la oficialajn forumojn por aŭdigi nian voĉon en la diskutoj pri paco, homaj rajtoj, kulturo kaj evoluigo k.a. problemoj de nia tempo. Por havi ion por diri pri tiuj problemoj, ni devas diskuti pri ili ankaŭ sur niaj propraj forumoj.

Nia plej grava forumo, la Universala Kongreso, de longe estas tia diskutejo, kaj ĝia temo ofte ligiĝas al tiu de speciala jaro aŭ jardeko de UN aŭ Unesko. Niaj revuoj ĉerpas materialojn de ili, precipe de Unesko; *Kontakto* faras tion en preskaŭ ĉiu numero. UEA jam frue konsciis ke Unesko atendas konkretajn agojn de UEA. Tiel ekestis la serio Oriento-Okcidento, nia plej longedaŭra (ekde 1961) kontribuo al programo de Unesko.

Domaĝe, ni ofte forgesis raporti ekz. al Unesko ke ni “disvastigis ĝian mesaĝon”, pro kio ni preskaŭ perdis nian statuson. El tiu leciono ni espreble lernis. Nun nia plej malforta ĉenero estas la landaj asocioj. Tro malmultaj el ili respondis al la ripetaj alvokoj kontakti la UN-asociion aŭ Unesko-komisionon de sia lando. La plej multaj landaj asocioj verŝajne eĉ ne diskutis pri tio en sia estraro. Estas bedaŭrinde sed vere: sur multaj kampoj la klopodoj puŝi landajn asociojn similas predikadon al surduloj. Tio devas ŝanĝiĝi.

Lastatempe UEA eldonis tri librojn de Unesko pri temoj kiuj devus nin daŭre okupi. *Homaj rajtoj: demandoj kaj respondoj*, estas nepra manlibro pri la “esenca kondiĉo” de nia laboro, kiel la Statuto de UEA nomas la respekton al la homaj rajtoj. La du aliaj libroj (*Kulturo kaj evoluo*, *Kulturo kaj teknologio*) donas bazojn, krom por ĝenerala memklerigo, ankaŭ por nia Statuta celo disvolvi “komprenon kaj estimon por aliaj popoloj”.

Tiujn librojn oni devus donaci al sia Unesko-komisiono aŭ -klubo. Kaj eĉ se oni mem kredas scii jam ĉion pri iliaj temoj, necesas tamen legi ilin, por ke, parolante pri ideoj plej malsamaj, ni ĉiuj tamen nomu samajn aferojn per samaj vortoj.

Osmo Buller

Pri la Deklaracio de Homaj Rajtoj ĉio estas klara. Temas pri konata kaj oficiala deklaracio aprobita en 1948, kiu prologe esprimas “firman kredon je la fundamentaj homaj rajtoj, je la digno kaj valoro de la homa personeco kaj je la egalaj rajtoj de viroj kaj virinoj” kaj en la dua artikolo proklamas ke “ĉiuj rajtoj kaj liberecoj [...] validas same por ĉiuj homoj” sendepende de “raso, haŭtkoloro, sekso, lingvo, religio, politika aŭ alia opinio, nacia aŭ socia deveno, posedaĵoj, naskiĝo aŭ alia stato”.

Sed oni povos — kaj devos — demandi: tamen, kiaj estas la lingvaj rajtoj? Japana Esperanto-Instituto proponas (vd. okt., p. 172) la lingvajn rajtojn establitajn en la t.n. Universala Deklaracio pri Lingvaj Rajtoj, aprobita en junio 1996 en Barcelono dum konferenco organizita de grupo de PEN-centroj kaj de diversaj neregistaraj organizoj. Unesko donis al la konferenco “moralan kaj teknikan apogon”, kaj post la aprobo de la Deklaracio (plue citota kiel DB, Deklaracio de Barcelono), Kataluna PEN-Centro liveris ĝin al la Ĝenerala Direktoro de Unesko cele al oficiala aprobo, por ke ĝi trovu lokon flanke de la Deklaracio de Homaj Rajtoj. Tiu aprobo neniam okazis.

Persone, de la unua momento, mi estis kontraŭ tiu deklaracio, kiu miaopinie enhavas kelkajn tre gravajn kaj danĝerajn erarojn. La ĉefa eraro: ĝi ne estas universala sed obeas strikte okcident-eŭropan vidpunkton. Ĝi ne entute aplikiĝas eĉ al orient-eŭropaj situacioj kaj estus tute absurda en aliaj kontinentoj.

Lingvo kaj teritorio

Ĉiamaniere, eĉ kun ĉiuj siaj eraroj, DB estas la ĝis nun plej ampleksa enprofundiĝo en la problemon de la lingvaj rajtoj, kaj ĝi tre utilas kiel elirpunkto al meditado kaj diskutado pri la temo. Laŭ mi, la ĉefa problemo ĉe DB estas ke ĝi asocias lingvon kun teritorio. Ĝi parolas pri lingvoj “propraj al” teritorioj, eĉ pri “kompara historieco” (Art. 2,2), rilate al la alvendato de diversaj lingvaj grupoj al iu teritorio, aŭ — en komento por la leganto — pri “establo de skalo da rajtoj por la lingvaj grupoj kun mal-samaj historiecoj”.

La Deklaracio de Homaj Rajtoj 50-jariĝas ĉi-monate.

Omaĝante al la 50-a datreveno de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj (subskribita la 10-an de dec. 1948), esperantistoj ne povas ne pensi ankaŭ pri la lingvaj rajtoj.

Kiajn lingva

DB konsideras, do, ke la teritorio estas propraĵo de la parolantoj de la lingvo plej longe ekzistinta en iu teritorio. Tio povus krei tre gravajn problemojn, ĉar preskaŭ ĉie la loĝantaro parolas pli ol unu lingvon. (Eĉ en okcidenta Eŭropo. Fakte, la solaj eŭropaj ŝtatoj kie nacio, lingvo kaj teritorio absolute koincidas, estas Portugalio kaj Islando.) En aliaj mondopartoj, la afero aspektas pli komplike. Ekzemple, en miloj (ĉu dekmiloj?) da vilaĝoj de Barato oni parolas kvar aŭ kvin lingvojn, kaj la parolantoj de neniu el ili posedas la teritorion. En kelkaj afrikaj ŝtatoj pli ol cent lingvoj estas parolataj: kiu estu la oficiala lingvo en tia lando, kaj kiujn rajtojn devus havi ĉiuj tieaj lingvoj? Aliaj landoj posedas pli ol unu lingvon, kaj ĉiuj estas al ili karaj. Skotlando (Alba¹), ekzemple, egale amas la oldan gaelan, la skotan lingvon de McDiarmid², kaj ankaŭ ne

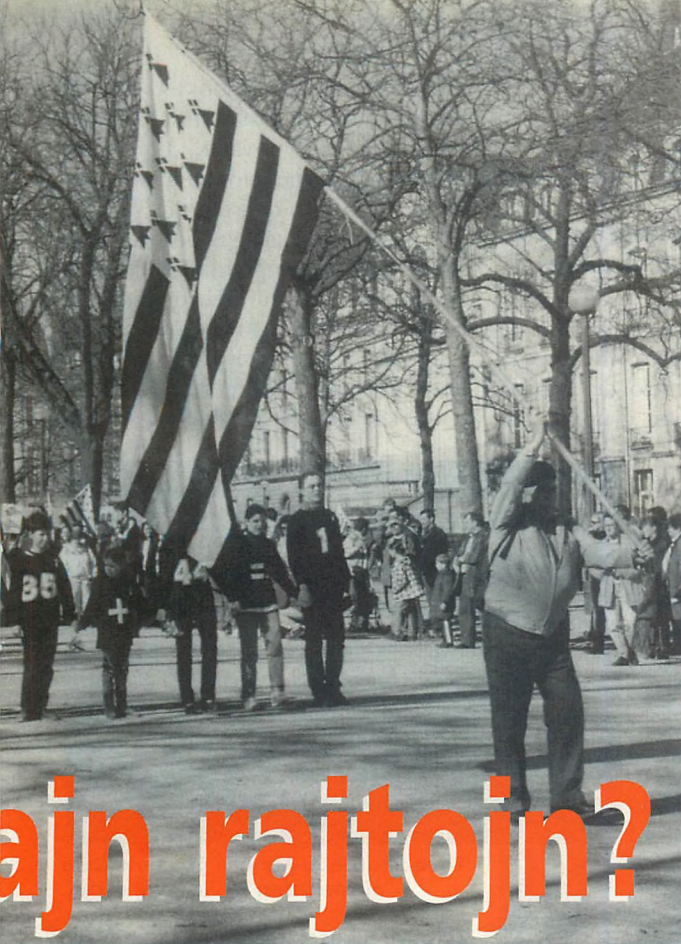
“Elradikigi nian lingvon tute”

El la sama kataluna medio, lingvorajte tre konscia, nutriĝis la Esperanta poeto Abel Montagut, partopreninta la Barcelonan konferencon kiel membro de Kataluna PEN-Centro. Montagut jene vip-ironias en sia “maskita rakonto” *Karnavale* (Vieno: IEM, 1997, p. 17) pri memvola forlaso de la propra lingvo:

*Samkiel hom’ ŝanĝinta la dentaron
por povi pave montri tute oran,
realiginte sian revon korean,
ĉar ja neniu trudis tiun faron;
aŭ kiel homo kiu ne protestis
transplanton de la lango ĝisradike,
pri kio li fieras kokerike,
ĉar de giganto la greftaĵo estis,*

*same al ni neniom devas ĝeni
elradikigi nian lingvon tute,
senplende ĝin forgesi absolute,
por plej genian lingvon jam alpreni,
kiu, sen trompo aŭ mensogo flata,
meritas nomon — fajna kaj sonora,
originala, riĉa kaj kolora
kaj estas inter ĉiuj laŭreata.*

ajn rajtojn?

volas perdi la anglan de Allan Bold³. Miaopinie, ĉi tiun problemon oni povas demokrate solvi nur se oni konsideras ke la proprietanto de iu teritorio estas la tuta loĝantaro, sendepende de la lingvoj parolataj. . . kaj ankaŭ, kompreneble, sendepende de religio, etno ktp.

Konsiderataj en DB kiel individuaj lingvaj rajtoj estas la sekvaj (Art. 3,1):

1. la rajto esti agnoskata kiel ano de lingva komunumo;
2. la rajto uzi sian lingvon private kaj publike;
3. la rajto uzi sian propran nomon;
4. la rajto rilati kaj asociiĝi kun aliaj membroj de la sama lingva komunumo;
5. la rajto konservi kaj disvolvi la propran kulturon (mi aldonus: sed ne altrudi ĝin al aliaj).

Sekve aperas la t.n. kolektivaj lingvaj rajtoj (Art. 3,2):

1. la rajto pri instruado de siaj propraj lingvo kaj kulturo (mi aldonus: sed ne trudi tiun studon al alilingvanoj);

2. la rajto havi kulturajn servojn;
3. la rajto ke la lingvo kaj kulturo de ĉiu grupo ĉeestu en la komunikiloj en justa mezuro (mi aldonus: en la ŝtataj komunikiloj, kiuj estas pagataj de ĉiuj proporcie, sed oni ne povas devigi privatulojn);

4. la rajto ricevi respondon en sia lingvo ĉe la publikaj instancoj kaj en rilatoj sociaj kaj ekonomiaj. (Mia aldono: kiel antaŭe.)

La Universala Deklaracio pri Lingvaj Rajtoj troveblas en pluraj lingvoj (sed ne en Esperanto) ĉe <http://www.troc.es/mercator/>
Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj, en Esperanto: <http://www.unhchr.ch/html/menu6/1/esperant.htm/>, aŭ <http://perso.wanadoo.fr/dan.cdm/dem/udhr.htm/>

Alvoko de Japana E-Instituto (la kolektado de subskriboj jam finiĝis): http://www2s.biglobe.ne.jp/~jei/hp/materialo/rajto_e.htm/

Lingvaj, kulturaj kaj politikaj rajtoj estas strikte interligitaj. En marto 1998 miloj manifestaciis en Nantes (Francio) "por reunuigi Bretonion": kvin departementoj, kies numeroj videblas sur la puloveroj, devus kune formi unu regionon.

Ĉi tiuj estas bazaj elementoj. Sed DB estas kompleksa dokumento kun 52 artikoloj analizantaj la problemon tre detale. Tamen ĝi havas tre gravan malsanon: "teritorio" ĉiam revenas. DB diras, ekzemple: "ĉiu lingva komunumo havas la rajton decidi kiu-grade ĝia lingvo devas ĉeesti, kiel lingva vehiklo kaj kiel studobjekto, je ĉiuj eduk-niveloj ene de ĝia teritorio. . ." Sed kion fari, kiel okazas en preskaŭ la tuta mondo, se en teritorio vivas parolantoj ne nur de unusola lingvo, sed de du aŭ tri? Ekzemple: en Kata-

lunio ĉirkaŭ duono de la loĝantaro estas kastili-parolanta; en Kosovo nur ĉ. 10% estas serba-parolantoj ktp ktp.

Sekve, DB prezentas serion da aliaj lingvaj rajtoj, kiel i.a.:

1. Ĉiu lingva komunumo rajtas ke la juraj kaj administraj aktoj, la publikaj kaj privataj dokumentoj fariĝu en la lingvo "propra al la teritorio". (Art. 17,2)

2. Ĉiu [membro de ĉiu] lingva komunumo rajtas disponi kaj ricevi ĉiujn oficialajn dokumentojn en sia lingvo en "la teritorio kie tiu lingvo estas propra". (Art. 17,1)

3. Ĉiu lingva komunumo rajtas ke la leĝoj kaj aliaj juraj dispozicioj ĝin koncernantaj publikiĝu en "la lingvo propra al la teritorio". (Art. 18,1)

4. Ĉiu lingva komunumo rajtas ke la dokumentoj de notarioj aŭ de publikaj funkciuloj estu redaktitaj "en la lingvo propra al la teritorio". (Art. 22)

5. Ĉiu homo rajtas ricevi edukadon "per la lingvo de la teritorio kie li vivas". (Art. 29,1)

"Ekvivalenta historieco"

Ni ekzameni ankoraŭ artikolon 1,5: "Ĉi tiu deklaro konsideras kiel lingvan grupon ĉiun socian grupon kiu havas la saman lingvon kaj loĝas en la teritoria spaco de alia lingva komunumo, sed *sen ekvivalenta historieco*. . ." (mia substreko). Tiu "teritoria spaco" kaj "ekvivalenta historieco" tremigas min kaj portas al mi la teruran imagon de homaj tragedioj ne tre foraj.

Eble estas la horo ke ni, esperantistoj, meditu kaj diskutu pri ĉi tiu problemo — sed tion ni faros certe laŭ vere universala, homarana vidpunkto. Pro tio ke ni ne havas grandajn aŭ malgrandajn imperiismojn, ni estas eble la solaj kapablaj adekvate fari tion. Kaj ankaŭ ne forgesendas alia grava lingva rajto: la rajto de ĉiu homo aŭ komunumo uzi kiel propran iun ajn lingvon kiu ne estas ĝia denaska.

Manuel de Seabra (Barcelono)

1. Alba: reĝlando en la 9-a jc., kerno de la posta skota reĝlando.
2. McDiarmid, Hugh (1892-1978): skota poeto, revigliganto de la skota poezio ekde la 20-aj jaroj.
3. Bold, Allan (1943-): anglalingva skota verkisto.

PRI LINGVAJ RAJTOJ, TRILINGVE:
Al lingva demokratio / Towards Linguistic Democracy / Vers la démocratie linguistique.
Aktoj de la Nitobe-Simpozio de Internaciaj Organizaĵoj. Red. Mark Fettes kaj Suzanne Bolduc. Trilingva. Rotterdam: UEA, 1998. 212p. 24cm. 22,50 gld.

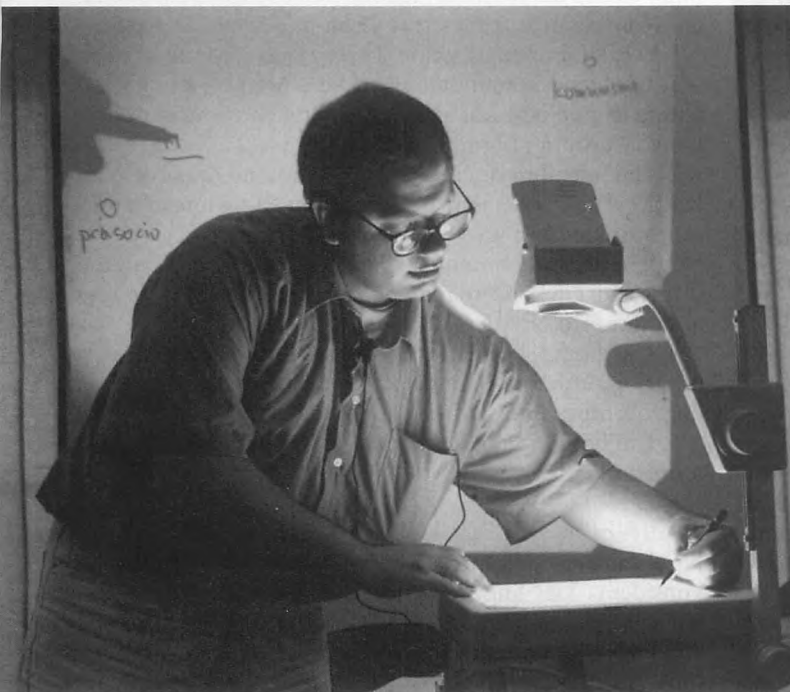

Krokodili: ne plu tabuo?

Bezono de lingva politiko por TEJO fonis ĝian seminarion pri "Lingvaj rajtoj — lingva politiko" (Budapeŝto, 11-18 oktobro).

Kiel internacia junulara organizo, TEJO partoprenas en pluraj internaciaj forumoj. Tie niaj reprezentantoj havas la taskon doni la opinion de TEJO pri la diskutataj temoj, kiuj kutime koncernas la

kiu okazis de la 11-a ĝis la 18-a de oktobro en Budapeŝto. Refoje la Eŭropa Junulara Centro de Eŭropa Konsilio akceptis nian grupon, tri-dekon da gejunuloj el dek sep landoj.

junularon. Ne ĉiam tio facilas. Nia regularo kaj la statuto de UEA donas nur kelkajn bazojn: ni ja estas por la homaj rajtoj, sed krome neŭtralaj pri preskaŭ ĉio, krom lingvaj aferoj.

Sed kion tio fakte signifas? Ni ja konscias ke propagandado de Esperanto malhelpas ke oni konsideru nin kiel seriozan diskutpartneron en tiuj rondoj. Do ni devas proponi ankaŭ aliajn ideojn rilate lingvajn demandojn. La bezono de lingva politiko por TEJO estis la fono de ĝia seminario pri "Lingvaj rajtoj — lingva politiko",

La unuaj du tagoj de la seminario estis dediĉitaj al sociaj kaj psikologiaj aspektoj de lingvoj, helpe de prof. Tove Skutnabb-Kangas kaj Claude Piron. Ankaŭ prezentiĝis internaciaj paktoj, kiel la Eŭropa Ĉarto de Regionaj aŭ Minoritataj Lingvoj. Poste eblis konatiĝi — ekz. per vizitoj al la ministerio pri edukado kaj al kroatingva gimnazio — kun praktikaj aplikoj de lingva politiko en la gastiga lando Hungario, kiu havas tre progresman leĝaron por proktekti la rajtojn de siaj etnaj malplimultoj. Transirante

al la esperantista starpunkto, Ziko M. Sikosek skizis la evoluon de la lingva politiko de la E-movado, kun emfazo de diversaj deklarioj kaj manifestoj ĝis la Manifesto de Prago (1996).

Kun ĉio ĉi kiel bazo, ni povis ekpensi pri kreo de lingva politiko por TEJO. Bedaŭrinde por tiu laboro restis nur la du lastaj tagoj, kiuj sekve iĝis tre intensaj. La partoprenantoj vigle diskutis pri bazaj valoroj kaj pri la interna kaj ekstera aspektoj de lingva

Tove Skutnabb-Kangas ĝuas mondan aŭtoritaton pri lingvaj rajtoj.

Ziko M. Sikosek prilumas la lingvan politikon de la E-movado.

politiko en kampoj kiel malplimultoj, edukado kaj internaciaj rilatoj. Per granda fortostreĉo ni venis al aro da labordokumentoj ankoraŭ bezonantaj poluradon, kiuj certe servos kiel bazo por la lingva politiko de TEJO.

Nature, la diskutoj tuŝis multajn tradiciajn starpunktojn de la E-movado. Ekzemple, se laŭdifine ni celas al efika interhoma komunikado kaj al translimaj kontaktoj inter homoj, ĉu ni ne agnosku ke tio, depende de la situacio, multfoje eblas ankaŭ per aliaj lingvoj ol Esperanto? Se iuj en iu momento ŝatus interkomuniki per sia komuna gepatra lingvo, kial ni kondamnu tion kiel "krokodiladon"? Repripensante la bazajn ideojn malantaŭ nia esperantisteco, ni trovas ke ekzistas ankaŭ aliaj manieroj por realigi ilin ol sole "disvastigo de Esperanto".

Saskia Idzerda (Nederlando)

Fotaj kampare de Ziko M. Sikosek

Estas tempo rekotizi por 1999!

Frua pago certigas la kontinuecon en la ricevado de ĉi tiu revuo. Krome, ĝi helpas la laboron de la Centra Oficejo kaj ŝparas monon al UEA. *Antaŭdankon!*

**MULTKOLORA GLUMARKO
IGAS VIAJN KOVERTOJN
PARTOPRENI EN KAMPANJO 2000!**

Prezo de folio (12 markoj): 3,00 gld.
Triona rabato ekde 3 folioj.

Grimpendaj etaĝoj ĉe Unesko

UEA kaj ILEI ĉeestis plurkape la Konferencon de Neregistara Organizaĵoj (NRO-j) havantaj oficialajn rilatojn kun Unesko.

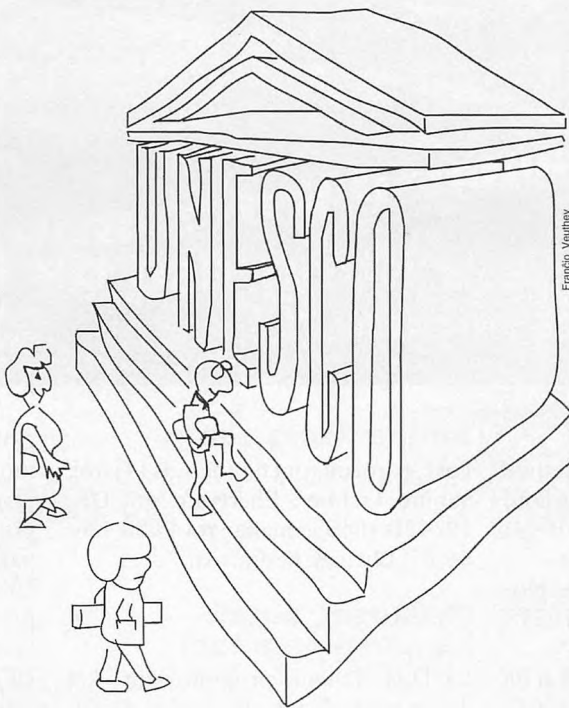
En la Pariza Unesko-domo konferencis, de 16 ĝis 19 nov., ĝenerala direktoro Osmo Buller, Vincent Charlot, d-rino Natalia Dankova kaj Roch Jullien kiel UEA-representantoj, kaj d-ro François Lo Jacomo kaj Petro Lévy por ILEI.

Inter la rutinaj eroj plej gravis la elekto de novaj reprezentaj organoj de la NRO-komunumo: de 9-membra Kontakt-komitato kaj de 40-membra Konsilio. Kiel nova prezidanto elektiĝis s-ino Monique Fouilhoux el Edukado Internacia. Kvankam UEA, kiu membris en la malnova Konsilio, ne povis renovigi sian mandaton, ankaŭ en la nova Konsilio troviĝas esperantisto. Nome, Rotario Internacia fariĝis membro de la Konsilio, kaj ĝin reprezentas Marc Levin, sekretario de Rotaria Amikaro de Esperantistoj.

Scienca etiko (ekz. ĉe gen-teknologio), batalo kontraŭ malriĉeco kaj aliaj temoj pri kiuj la konferencanoj aŭdis amason da prelegoj, apenaŭ tuŝis kampojn pri kiuj UEA rekte okupiĝas. Pri malriĉeco oni ricevis konkretan memorigon, ĉar en unu tago la halo de Unesko pleniĝis de demonstra-ciantaj infanoj de enmigrintoj, kiuj kun la gepatroj postulis pli bonan traktadon. Ili ankaŭ blokis la lifton, tiel ke la konferencanoj devis grimpi al la sepa etaĝo por oficiala akcepto.

2000: Por la Kulturo de Paco

Malgraŭ la tre specialaj temoj de la konferenco, ĝia ĉefa rezolucio tamen postulas aktivan engaĝiĝon ankaŭ de esperantistoj. Ĝi temas pri la homaj rajtoj kaj la kulturo de paco. UEA kaj

ILEI povis varme subteni ĝin, ĉar li jam faris multon por kontribui al ĝiaj celoj. Tiu agado eĉ pli intensiĝos kadre de la Internacia Jaro por la Kulturo de Paco en 2000 kaj lok-trafe kulminos en la tiujara Universala Kongreso en Tel-Avivo.

Al la ĝenerala direktoro de UEA la konferenco donis okazon al utilaj renkontiĝoj kun oficialuloj de Unesko. Li povis persone danki al Charles Power, asista ĝenerala direktoro pri edukado, pro ties enhavoriĉa mesaĝo al la Montpellier UK. Power bone orientiĝas pri UK-oj: aŭdinte la nombron de la kongresanoj, li tuj konjektis ke temis pri la plej granda UK de la jardeko. Power interesiĝis ankaŭ pri la progreso de la kontribuo de UEA kaj ILEI al Lingua-pax kaj konsilis pri la necesaj paŝoj por ricevi pluan apogon de Unesko.

Kunlabori eldone kaj regione

Kun Kaisa Savolainen, seki-estrino pri humanisma, kultura kaj internacia edukado, Buller diskutis pri Esperanta eldonado de tiukampaj materialoj de Unesko. Savolainen dankis pro la eldono de *Homaj rajtoj: demandoj kaj respon-do* (vd. p. 217), kaj prezentis baldaŭ aperontan manlibron pri homrajta edukado, kies esperantigon ŝi rekomendis.

Por vere tutmondigi la kunlaboron kun NRO-j, Unesko starigas regionajn NRO-retojn sub kunordigo de prof. Raoul Chelikani. Kun li Buller pri-parolis la enplekton de la kon-cernaj landaj asocioj de UEA en la NRO-reton por Azio kaj Pacifiko. Poste sekvis samo en Afriko kaj Latinameriko.

Menciindas ankaŭ la interesa kon-versacio de Vincent Charlot kaj Natalia Dankova kun Claire Jordan (Inter-nacia Federacio de Virinoj en Juraj Profesioj), la ĝisnuna prezidantino de la NRO-komunumo. Ŝi esprimis sian simpatian al la esperantistoj pro ilia defendo de la rajtoj de malgrandaj lingvoj. Ŝi diris ke "Esperanto estas ne-moda afero de pasinteco, al kiu verŝajne apartenas la estonteco", eĉ se kiel franclingvano ŝi iom bedaŭras ĉi tion.

La esperantista Unesko-agado nun spertas novan revigliĝon kun nov-specaj defioj. Tial estas tre esperige ke nia teamo en Parizo plifortiĝis per novaj entuziasmaj membroj. Espereble ni povos baldaŭ raporti pri simila kresko de entuziasmo ankaŭ en la Unesko-rilatoj de landaj asocioj kaj lokaj kluboj.

Osmo Buller

UEA aktivas en la 50-jara CONGO

UEA estas membro de Konferenco de Neregistara Organizaĵoj en Konsultaj Rilatoj kun UN (CONGO), forumo 50-jariĝinta la 3-an de decembro. UEA lastatempe aparte aktivas en la CONGO-agado. La UEA-representanto ĉe UN en Ĝenevo, mag. Andy Künzli, regule partoprenas la kunsidojn de la CONGO-estraro, kie eblas utile rilati kun reprezentantoj de aliaj NRO-j. Estas preparata Internacia Konferenco de NRO-j (Seulo, 11-17 okt. 1999),

kies temo estos "La rolo de NRO-j en la 21-a jarcento". En la organizado engaĝiĝis ankaŭ la landa asocio de UEA, Korea E-Asocio: ĝia vicprezidanto Ĝongse Lee partoprenis la 29-an de sept. surlokan preparakunsidon.

Kiel UEA-representanto, Künzli ankaŭ sendis saluton al la juda komunumo en la svisaj urboj Berno kaj Biel okaze de ilia 150-jara jubileo kaj partoprenis la 18-an de okt. la memoran solenaĵon en la sinagogo de Berno.

84-a Universala Kongreso de Esperanto

Berlino, 31 julio – 7 aŭgusto 1999

Berlin Tourismus Marketing

Adresoj

Konstanta: CO de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam, Nederlando; ☎ +31/10/436-10-44; ✉ 436-17-51; ✉ uea@inter.nl.net.

LKK, kasisto: Helmut Krone, Hohenschönhauser Weg 3, DE-10315 Berlin, Germanio.

Pri ĉio krom pago de kotizoj kaj de mendoj bv. korespondi nur kun la CO (Kongresa Fako), ne kun LKK, kies anoj ne povas trakti individuajn petojn.

Loka Kongresa Komitato

LKK bonvenigas helpon de germanaj e-istoj: Ina Tautorat, Falkstrasse 25, DE-12053 Berlin, Germanio; ☎ +49/(0)30/687-31-30; ✉ 680-874-88.

Loĝado

En februaro ĉiuj aliĝintoj ricevos la Duan Bultenon kun oferto de hoteloj. **Malmultekosta loĝado** (120-180 gld. por tuta semajno) eblas iom ekster la urbeĝo, sed kun bonaj trafikaj ligoj. **Junulara amasloĝejo** estas rezervita por gejunuloj sub 33 jaroj, kun propra dormsako. Por informoj pri prezoj kaj aliĝoj uzu apartan aliĝilon (ricevebla ĉe CO de UEA) aŭ kontaktu David-Emil Wickström, Weseler Str. 17, DE-10318 Berlin, Germanio; ✉ junulara.programo@esperanto.de.

Infana Kongreseto

Por E-parolantaj infanoj de 6 ĝis 14 jaroj: Sabine Trenner, Ebertystr. 46, DE-10249 Berlin, Germanio; ☎ +49/30/426-86-05; ✉ trine@berlin.snafu.de.

Ekskursoj, antaŭ-kaj postkongresoj

La Dua Bulteno proponas tut- kaj duontagajn ekskursojn en kaj ĉirkaŭ Berlino, plejparte kreitajn por nia Kongreso, ne eblajn kadre de ordinara turismado. La **antaŭkongresoj** konstante trairedos la limon inter Pollando kaj Germanio. La **postkongresoj** vizitos diversajn partojn de la granda lando, ekz. kroze laŭ Majno kaj Rejno.

Vizoj, invitleteroj

Gravas tre frue kontroli ĉe la plej proksima konsulejo de Germanio la kondiĉojn por ricevi vizon kaj prepari ĉiujn necesajn dokumentojn. Se vi bezonas travojaĝi iu(j)n el la landoj Benelukso, Francio, Hispanio, Portugalio, petu Schengen-vizon. La Kongresa Konfirmilo principe sufiĉas por pruvi kongresanecon. Ĉiuj aliĝintoj el vizbezonaj landoj ricevas krome oficialan invitleteron. Bv. noti ke ĝi povas koncerni nur la oficialan daŭron de la UK (31 jul. – 7 aŭg.), plus de menditaj antaŭ- kaj postkongresoj. Al neali-

ĝintoj ne eblas sendi invitojn aŭ konfirmojn. Ĉe eniro en Germanion necesas pruvi posedon de sufiĉaj monrimedoj por la restado. Tiuj kiuj mendis kaj pagis loĝadon pere de UEA (aŭ kiujn UEA aparte invitis) ricevos konfirmon pri pagitaj servoj, kio povas parte kompensi la postulon pri monrimedoj. UEA kaj LKK principe ne donas financajn garantiojn al kongresanoj el nepagipovaj landoj.

TTT-ejo

Esp.: <http://www.esperanto/de/uk99/>
Germana: <http://www.esperanto/de/berlin99/>

Kotizoj

Ĝis la fino de la jaro validas jena tarifo: individua membro de UEA (IM) 295 guldonoj (el B-kategoriaj landoj: 225 gld.); ne-IM — 370 (280); komitatano de UEA, kunulo, junulo mem IM 150 (112), ne-IM 225 (170). Germanaj e-istoj ricevis aliĝilojn kun kotizoj en DEM kaj pagas rekte al la LKK.

Kunlabore kun la publika transporto, okazos ekspozicio de bus-, tram-, metro- ktp biletoj. Kunportado al Berlino transportbiletan el via hejmurbo, kaj foton de vi mem.

Antaŭ kelkaj jaroj oni aŭdadis pri vi lige al la parolsintezo sistemo Esperol, poste pro la hungara-Esperanta vortaro kiun vi redaktis kun prof. István Szerdahelyi; dum longaj jaroj vi estis ligita kun la E-fako de la Budapeŝta Universitato ELTE. Post via translokiĝo al Pollando vi "inventis" novan interlingvistikan fakon en Poznań. Kiel ĉio tio komenciĝis?

Jam pasis 25 jaroj de kiam mi ekokupiĝis pri Esperanto kiel studento en ELTE. Avida je lingvoj kaj allogate de la logikeco kaj facila lernebleco de Esperanto, mi decidis partopreni la kurson anoncitan de la E-fako. Mi ne nur lernis la lingvon, sed finstudis esperantologion. Kaptis min la ideo dank' al la interesaj prelegoj kaj simpatia personeco de prof. Szerdahelyi, kiu multe pli atentis pri siaj studentoj ol aliaj universitatanoj kaj trovis por ili konvenajn taskojn.

Poste mi eklaboris en la komputika tereno, sed lingvoj konstante tentis min, kaj tiel mi iĝis redaktoro. Sufiĉis unu malgranda salto por veni al la Scienca Eldona Centro de UEA, kiu ekfunkciis en 1981 ĉe Hungara Esperanto-Asocio en Budapeŝto. Ni eldonis kelkajn sciencajn librojn kaj la revuon *Internacia Komputado*, poste *Fokuso*. Tiu agado, tre grava por la disvastigo de Esperanto, estis haltigita antaŭ atingo de sia prospero kaj neniam rekomencita.

Sekvis esplorado pri komputila parolprilaboro en la Budapeŝta Teknika Universitato, kiu kondukis al voĉsintezo de Esperanto kaj ellaboro de instruprogramoj. Intertempe prof. Szerdahelyi mortis, frue kaj neatendite, en 1987. Mi devis post rapida decido daŭrigi lian nefacilan laboron en la Esperanto-fako — kion li jam antaŭe proponis al mi. Mi iĝis denove profesia esperantisto, por preskaŭ 10 jaroj.

Ĉu malfacilas esti profesia e-isto?

Mi pensas ke jes. Oni devas duoble pruvii sian valoron, en Esperantujo kaj ekster ĝi. Por kontraŭbatali la malseriozan aliron de kolegoj al Esperanto kaj al e-istaj fakuloj, plej bone estas konservi iun kroman laborokampon — kiel mi konservis lingvistikon (antaŭe komputan, nun hungaran). Ankaŭ parto de la esperantistoj ne vidas sencon en scienca aŭ universitat-nivela okupiĝo pri Esperanto; por ili sufiĉas agadi en la movado.

solvon por internacia komunikado. Ĉu ni havus sufiĉe da fakuloj pri instruado, tradukado, interpretado, kun vastaj kulturaj konoj, se ili serioze konsiderus niajn proponojn? Kaj entute, se ie ajn ni volas enkonduki E-on, oni petas de ni kvalifikojn. Universitataj studoj preparas fakulojn kun kvalifiko. Ĉiukaze, devas ekzisti institucioj kiuj regule organizas diversflankajn studojn por tiuj kiuj ne volas aŭ ne povas aŭtodidakte akiri sciojn.

Nia interlingvistika fako invitas profesorojn el diversaj landoj, kiel lastfoje prof. Wells (vd okt., p. 171), kaj ebligas studadon al interesatoj el la tuta mondo. Por la unua sesio arigis 10 studentoj el 5 landoj. Maltrafintoj estas bonvenaj en la sekva studjaro.

Vi laboras ankaŭ pri leksikografio...

La hungaran-Esperantan vortaron, kiu laŭ Esperantaj kriterioj estas unu el la plej grandaj kun siaj ĉ. 65 mil leksikaj unuoj, komencis redakti prof. Szerdahelyi, kiu kunlaborigis multajn hungarajn e-istojn, inter ili diversajn sciencistojn

por provizi ĝin ankaŭ per sciencaj terminoj. Post lia morto mi daŭrigis la taskon. Post multaj malfacilaĵoj ĝi aperis en 1996, kaj HEA pretigis por la ĉi-jara UK kompaktdiskan version. Longa laboro, sklava laboro... tamen mi planadas la vortaron invers-direktan, kvankam ĉe HEA mankas mono por ĝin eldoni. Ankaŭ pri Esperanta laŭ-tema vortaro mi revas (ja mi kunlaboras pri hungara-pola temvortaro).

Gratulon pro via ĉi-jara elektiĝo al la Akademio de Esperanto.

Mi konsideras honoro mian elekton. Aliflanke mi pensas ke la Akademio devas ankoraŭ multe fari por plenumi sian rolon kaj reakiri sian prestiĝon. Mi provos kontribui laŭ miaj eblaj.

★

INTERVJUO

Duoble pruvi sian valoron

Oni regule renkontas la nomon de d-rino Ilona Koutny en Esperantujo, laste pro ŝia lanĉo de nova interlingvistika fako en Poznań (Pollando). Kiu ŝi estas?

Francjo Vauthay

Laŭ mi, en Esperantujo havas lokon kaj movadanoj kaj esploristoj, kaj eĉ homoj kiuj uzas la lingvon nur por komuniki pri poŝtmarkoj. Same devus bone kunekzisti tiuj kiuj elektis E-on kiel minoritatan kulturon kaj tiuj kiuj elektis ĝin kiel internacian lingvon. Ambaŭ grupoj riĉigas nian kulturon kaj kontribuas per interna aŭ ekstera agado al tio ke la mondo rekonu nin.

Malmultaj universitatoj ofertas alt-nivelajn studojn pri esperantologio kaj interlingvistiko: krom Budapeŝto kaj Amsterdamo eble nur Universitato Mickiewicz en Poznań. Kion celas la ĵus lanĉitaj interlingvistikaj studoj?

Multaj deziras ekzemple ke Eŭropa Unio konsideru serioze Esperanton kiel eblan

Ilona Koutny, kaptita de fotisto antaŭ la urbestra akcepto dum la Montpeliera UK

Lemaire, la belga Kabe

Antaŭ cent jaroj ekaperis en Belgio ĝermoj de la naskiĝanta Esperanto-afero. Jen unu el ĝiaj pioniroj: Charles Lemaire.

Kvankam jam pli frue kelkaj belgoj lernis Esperanton, la unua kiu vere aktivis per propagando estis la armea oficiro Charles Lemaire (1863-1926), kiun Zamenhof iam nomis “la vera patro de la belgaj esperantistoj”, sed kiu post 1908 malaperis de la scenejo. Lia aventura vivo jam estas rakontita aliloke (*Monato*, majo ‘98, pp. 25-27), sed lia grandega rolo en la Esperanto-afero meritas apartan memorigon je la nuna jubileo.

Charles Lemaire naskiĝis (26 marto 1863) en Cuesmes, perdis frue siajn gepatrojn kaj konis multan mizeron. Sed bonaj studrezultoj kondukis lin al la Armea Altlernejo de Belgio, kie li en 1886 akiris leŭtenantan gradon. De 1889 li kariesis en Kongo, sendependa ŝtato kreita de la belga reĝo Leopoldo la 2-a. Plurfoje komisiita pri sciencaj ekspedicioj en Afriko, li rapide promociiĝis (kapitano en 1898, kapitano-komandanto en 1902).

Letero en la unua vespero

En 1897 Lemaire hazarde eksciis pri iu internacia lingvo, rapide lernebla el franca broŝuro de iu de Beaufront. Li trastudis ĝin en unu posttagmezo kaj vespere jam skribis en Esperanto al de Beaufront. La baldaŭan respondon li tute komprenis, kio konvinkis lin pri la valoro de Esperanto. Li komunikis sian entuziasmon al anoj de Cercle Polyglotte (“multlingva rondo”), kies estrarano li estis, kaj en dec. 1897 prelegis al ili pri tiu mirinda Esperanto.

Estante unu el la administrantoj de nova liberala ĵurnalo Brusela, *Le Petit Bleu*, Lemaire povis konvinki la redakcion publikigi lian prelegon. Ĝi aperis en ok sinsekvaj eroj, de 17 dec. 1897 ĝis 1 jan. 1898, kaj poste ankaŭ kiel libreto: *L'Espéranto, solution triomphante du problème de la langue universelle* (“E-o, triumfanta solvo de la problemo de la universala lingvo”).

Li konvinkis influaĵajn riĉulojn, i.a. Solvay kaj Lambert, finance kontribui por distribui la libreton al universitatoj, bibliotekoj k.a. Poste li atingis ke *Petit Bleu* aperigu ĉiusemajne tekston paralele en E-o kaj la franca.

Sed jam en aprilo 1898 Lemaire devis forvojaĝi al Afriko por trakontinenta esplorvojaĝo. Reveninte fine de 1900, li denove fervore ekagis por E-o, nun per bone planitaj strategioj. Li organizis prelegojn en universitatoj, instalas subtenan komisionon, stimulis starigon de lokaj grupoj k.a. Plej grave, li lanĉis kaj mem financis nacian Esperanto-revuon, *Belga Sonorilo*.

Nova ekspedicio tenis lin for de junio 1902 ĝis la fino de 1905. Ĉe sia reveno li trovis evoluantan situacion: ekzistis jam pluraj agemaj grupoj, kaj la 30-an de julio 1905 estis fondita Belga Ligo Esperantista (BLE), kies prezidantecon oni rezervis por li.

Informite pri la sukceso de la unua UK (1905), Lemaire proponis prelegon por la sekva UK pri siaj afrikaj spertoj. La prelego “Tra Mez-Afriko” en la Ĝeneva UK (1 sep. 1906), kun abundaj lumbildoj, impresis la Ĝenevan publikon. Aperinta ankaŭ libroforme, ĝi estas unu el la unuaj valoraj kontribuoj al la scienca E-literaturo.

La famo de Lemaire rapide disvastiĝis en la juna movado, kaj li inspiris eĉ Jules Verne por *Voyages d'études* (“Esplorvojaĝo”), romano Esperanto-rilata, kiu restis nefinita pro la morto de la aŭtoro en 1905. (Ĝia E-traduko aperis en 1994, kiel numero de *Franca Esperantisto* –Red.)

Charles Lemaire: “...negroj estas homoj posedantaj plene la proprecojn de la homaro, sekve ĝiajn rajtojn, ĝiajn devojn.” Ne ĉies opinio en 1906.

1907: Jaro duoble fatala

Sed fiaj politikaj cirkonstancoj kaj stranga konflikto kun la reĝo abrupte finis la karieron de Lemaire en januaro 1907. Dum tuta jaro li devis defendi sin kontraŭ akuzoj, verki tekstojn pri afrikaj spertoj, interveni en politikaj aferoj k.a. Nur 44-jara, li decidis peti sian pension kaj retiriĝi al farmbieno.

Kiam en 1907 aperis Ido, Lemaire — jam favorinta modifojn en Esperanto — distanciĝis de la klasika Esperanto, ignorante ke elprovita lingvo-uzo pli valoras ol eksperimentado. En la fino de 1908 li eĉ eksciis kiel prezidanto de BLE, kunprenante sian revuon, kiu de tiam uzis Idon.

Sed certe li iom post iom konstatis ke la Ido-movado malsukcesos, dum la E-movado plu bone funkciis. I.a. la sukceso de la 7-a UK

(1911), organizita en Antverpeno en konsento kun la nacia ligo kiun li iam prezidis, pruvus tion. En 1912 li eĉ devis haltigi *Belga Sonorilo* pro manko de legantoj.

Malfeliĉa pro perditaj amikaj rilatoj en la movado por internacia lingvo kaj pro la maljusta sorto suferata pro kapricaj situacioj en Belgio, Lemaire — sola en la kamparo, sen familio, suferante la mizeron de la unua mondmilito — dediĉis sin al aliaj interesoj. Post la milito li evitis kontaktojn kun la movadoj por Esperanto kaj Ido.

En siaj lastaj vivjaroj li estis direktoro de la Kolonia Altlernejo en Antverpeno, establita je lia iniciato. Li mortis en Bruselo la 21-an de jan. 1926.

Jen kiel la Esperanto-afero tro frue perdis tre valoran homon, kies pluajn kontribuojn ni povas nur imagi. Fakte, Charles Lemaire estas apostato de sama grandeco kiel la pli konata Kabe.

Wim M.A. De Smet (Belgio)

Influo

Por plibonigi la fluon de informoj pri informado

Numero 18

E l loka gazeto en Florido, The Polk County Democrat (29 junio): “Mi ĵus sendis balotilon al Nederlando

por 8 el 16 kandidatoj por funkcio en internacia organizo. Mian voĉon ricevis kandidatoj el Koreio, Barato, Kostariko, Ĉinio, Hispanio, Ruslando, Israelo kaj Japanio. Mi scias la gepatran lingvon de neniu el tiuj [...]. Mi tamen povis fari decidon leginte iliajn biografi-etojn kaj [...] celojn [...] en la internacia lingvo Esperanto. Se iu leganto deziras scii pli... [Sekvas la adreso de la verkinto, Arland R. Meade.]

La komitataj elektoj de UEA ne tuŝas la vivon en Florido. Kial do la redakcio akceptis la tekston? Ĉar ĝi prezentas nekutiman personon sperton de leganto.

K. Kniivilä skribis (okt., p. 165) pri la graveco de personaj spertoj en nia informado. S-ro Meade donis imitindan ekzemplon pri tio.

Asahi, Le Monde: kiel aperi?

En Montpeliero nia japana dumviva membro MIYOSHI Etsuo (cetere la mecenato de Subvencio Cigno), konstante verkadis kaj sendis, jam de la kvina matene, kongresajn informojn al 50 japanaj ĵurnalistoj. Rezulte, la gazeto *Zaikai* aperigis lian tutan manuskripton, kaj li estis kontaktita de TERADA Kenji, ĵurnalististo de Asahi Ŝinbun, la plej prestiĝa taggazeto de Japanio (pli ol 12 milionoj da ekz-oj, 3 000 ĵurnalistoj). Terada

MIYOSHI Etsuo
(Fotis François Vauthey)

vizitis la Japanan Kongreson (3-4 okt., Kanazawa) kaj aperigis imponan artikolon pri ĝi kaj pri E-o mem la 31-an de okt. (Laŭ Reza Kheir-Khah) La eldonkvante malpli granda, sed tutmonde fama franca *Le Monde* riparis sian “UK-raportan” mispaŝon (vd. sep., p. 145) per tutpaĝa artikolo (4 nov.) de Roland-Pierre Paringaux, kiu paroligis junajn e-istojn kaj prezentis Esperanton en ekvilibra, eĉ favora tono.

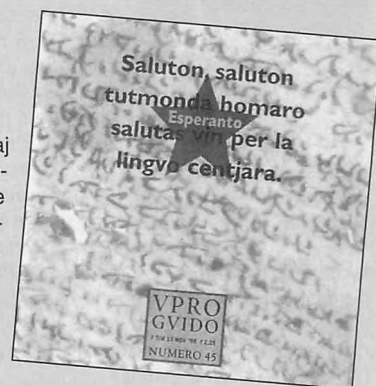
amaskomunikiloj

Nederlando: Televido

Unuhora dokumentaĵo de Thomas Doebele kaj Maarten Schmidt, “La postlasaĵo de doktoro Esperanto”, estis elsendita la 8-an de nov., dimanĉe vespere, de tutlanda kanalo. Interplekte kun malnovaj filmfragmentoj, ili paroligis veteranajn e-istojn. Prof. Marc van Oostendorp donis lingvistikajn klarigojn; Hans Erasmus priskribis la NEIGHBOUR-projekton. Ankaŭ oficistojn de UEA oni vidis en la filmo; redaktoron István Ertl eĉ kun lia familio, kiel ekzemplon pri hejma uzo de Esperanto. (UEA-oficistoj diversmaniere helpis la filmistojn dum monatoj.)

La prestiĝa taggazeto *NRC Handelsblad* juĝis la verkon “instrua kaj interesa, ame filmita”.

La landa asocio Esperanto Nederland mendis anoncojn en ĉiuj gravaj tutlandaj gazetoj de la antaŭa vendredo. Pri kroma reklamo zorgis multaj redakciaj prezent-artikoloj en la televidaj rubrikoj de la samaj kaj aliaj gazetoj. Kvarpaĝa artikolo de la televida magazino *VPRO Gids* eĉ aperis kun E-lingva kovrililo kaj porokaze esperantigita titolo, *VPRO Gvido*. La elsendo altiris 85 mil spektantojn. Ene de 36 horoj post ĝi alvenis jam 200 informpetoj al la kontaktadreso de Esperanto Nederland, kaj en la sekvaj 2 semajnoj 150 pliaj.

Artikolo

“E-o reinventas por si estontecon en la Reto”, artikolis france la svisa TTT-magazino *Webdo* (sep.): http://www.webdo.ch/webdo_mag/webdo_mag_06/langage_06.html

Influo aperas kiel regula suplemento al *Esperanto*. **Redaktoro:** Geoffrey Greatrex, Apt. 102, 995 McLean Street, Halifax, Nova Scotia, Kanado B3H 2V2; ☎ +1 902 494 7153; ✉ 494 2467; ☐ Geoffrey.Greatrex@dal.ca **Informa Fakto de UEA:** Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando; ☎ +31 10 436 1044; ✉ +31 10 436 1751; ☐ uea@inter.nl.net

Francio: Televido, gazetaro

La internacia francilingva televido TV5 aperigis 9-paĝan informon pri la UK kaj pri Esperanto en sia teleteksto, inkluzive prezenton de la gramatiko kaj eblajn kialojn de tio ke Esperanto ĝis nun ne estas "unuanime" akceptita en la tuta mondo. (*Starto*)

En Francio pluraj naciaj kaj regionaj gazetoj aperigis trafikajn artikolojn lige al la UK, i.a. *La Croix*, *L'Humanité*, *Le Dauphiné Libéré* kaj *Le Midi Libre*. (*Cher-Esperanto*)

Paĝo de *Avant-Garde*, gazeto de francaj junkomunistoj, temis en septembro pri E-o; intervjuigis Bruno Flochon, prezidanto de la junulara E-asocio JEFO. (Vincent Charlot)

Hungario: Gazetaro, radio, televido

Okaze de la apero de *La serĉado de la perfekta lingvo* de Umberto Eco hungarlingve, la plej prestiĝa hungara magazino, *HVG* (200 mil ekz.), publikigis la 4-an de jul. dupaĝan artikolon pri "mondlingvo-projekto", asertante ke Esperanto "iĝis viktimo de babeliĝo". En duon-paĝa reago (25 jul.) Géza Felső atentigis: "neŭtrala interlingvo estas [...] verŝajne la sola vojo por konservi la multlingvecon kaj kulturen buntecon de la mondo".

La perfekta lingvo plu stimulas debatojn; ĉi-foje en Hungario.

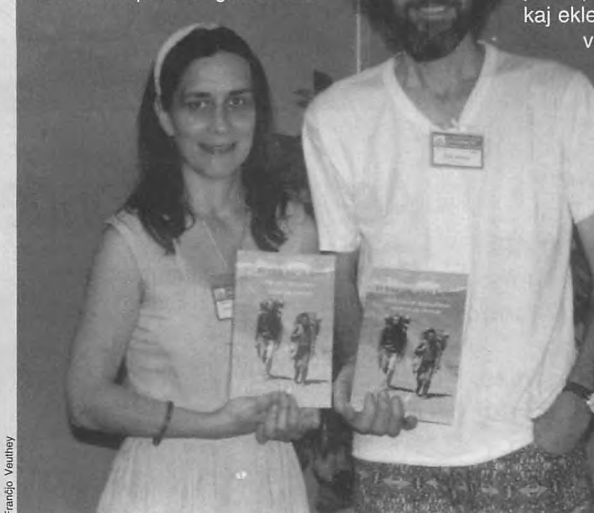
la tutlanda televido RTL Klub (9 nov.). Princz parolis pri E-o kiel perilo de la hungara kulturo kaj pledis por la uzo de E-o kiel sendiskriminacia, egalrajta komunikilo internacia, i.a. en EU. (Oszkár Princz)

Budapeŝta radio prezentis en unuhora intima programo (27 sep.) György Nanovfszky, eks-ambasadoron de Hungario en Rusio, prezidanton de Hungaria E-Asocio, kiu parolis ĉ. 5 minutojn pri E-o. (B. Vaha, J. Schiller)

Same 5 minutojn daŭris matena intervjuo kun la ĝenerala sekretario de HEA, Oszkár Princz, en

Prelego pri mondvojaĝo

Bruno kaj Maryvonne Robineau prezentis en la Montpelliera UK sian okjaran mondvojaĝon — en kiu Esperanto grave rolis

Francjo Vauthey

(vd. majo, p. 82) — per lumbilda prelego. Ĉi ties francilingva versio estis jam vidita de pli ol 35 000 homoj, el kiuj multaj tie aŭdis unuafoje pri Esperanto, kaj almenaŭ kelkaj eklernis la lingvon. La mondvojaĝo plu efikadas reklame por Esperanto, ĉu kiel prelego france aŭ Esperante (tradukebla en la anglan aŭ hispanan), ĉu kiel libro en la samaj du lingvoj (ambaŭ 45,00 gld. ĉe la Libroservo de UEA). Informoj kaj broŝuro pri la prelego: ges-roj Robineau, Le Moulin Boireau, FR-49270 Landemont, Francio; ☎+33/240-98-78-76; ✉Bruno.Robineau@wanadoo.fr.

publika agado

Ĉeĥio: Ekspozicio

La E-rondeto Amikeco kaj la E-parto de la urba muzeo en Česká Třebová aranĝis ekspozicion "La mondo sen interpretistoj" (12-25 sep.) pri la E-movado tutmonde kaj loke. En la malfermo parolis Vlastimil Kočvara, prezidanto de Ĉeĥa E-Asocio. (Jiří Pistora)

Germanio: Foiro

La "infanurbo" Mini-München ("Malgranda Munkeno, 30 jul.-22 aŭg.) en la Olimpika Parko estis vizitata de 35 000 infanoj. Ĝi havis 16-jaran urbestrinon kaj eĉ propran Universitaton Comenius, kies oficiala programo proponis E-lingvokursojn. Ankaŭ en "virtuala Mini-München" (<http://www.minimunch.musin.de>) okazis E-kurseto, zorge de Bea Huber. Iniciatis ĉion E-klubo de Munkeno, investinta ĉ. 3 000 markojn. Rezulte, al la kursoj kaj prelegoj venis pli ol 400 infanoj, el kiuj 51 "doktoriĝis" kaj 13 "profesoriĝis" (ekrajtis mem gvidi kurson); dank' al televidkaj gazet-raportoj pli ol 100 000 homoj povis ion aŭdi pri E-o. (F. Hilpert).

interreto

Novaj-servo

La novaĵservo Ret-Info distribuas informojn rilatajn al la Esperanto-movado per retpoŝto. La pluraj centoj da aliĝintoj — aktivuloj, redaktoroj, estraranoj de E-asocioj kaj aliaj interesatoj ricevas en ĉiu labortago averaĝe 2-5 mesaĝojn, kiuj estas "filtritaj": ne estas dissendataj informoj de tro malgranda graveco. Ret-Info liveras aktualajn informojn, kiujn la kunlaborantoj kaj aliaj ak-

tivuloj sendis por distribuado; la ĉefajn materialojn de Interredaktore, la kunlabora forumo de E-redaktoroj; la retpoŝtan version de *Eventoj* kaj de *La Merkato*; informojn pri la novaj E-servoj en la reto; interesajn artikolojn kiuj pro limdataj aŭ spacomankaj kialoj ne povas eniri en la paperajn gazetojn k.m.a.

Koncizajn raportojn por Ret-Info sendu al ✉ret-info@esperanto.org. Informoj pri la servo haveblas sam-adrese kaj ĉe <http://www.hungary.net/esperanto/ret-info.htm>.

Ricevantoj pagas aliĝkotizon de 45 gld. por 12-monata periodo (25 gld. por B-landanoj) komencebla kiam ajn al la UEA-konto "ells-s", informante la administranton pri siaj retadreso kaj nomo.

Pri monpetaj leteroj

Ree cirkulas monpetaj leteroj, eĉ lukse presitaj, kies sendintoj prenis adresojn el Jarlibro aŭ Kongresa Libro de UEA. Ĉar multaj antaŭaj petletoj montriĝis trompaj, UEA konsilas ne donaci monon al petinto sen certiĝi pri la vereco kaj honesteco en ĉiu kazo. Konsilindas informi pri ĉiu ricevita peto la Centran Oficejon, kiu klopodos esplori ties seriozecon. UEA-adresarojn oni rajtas uzi nek por almozpetado nek por komercaj ofertoj. Ĉiu misuzanto estos rifuzita kiel individua membro kaj kongresano. Esperantistaj viktimoj de militoj kaj de naturkatastrofoj povas peti helpon de Konto Espero de UEA. Al komercaj agantoj ni rekomendas ke ili klopodu varbi klientojn kaj partnerojn per anoncoj en la UEA-eldonaĵoj.

Osmo Buller, Ĝenerala Direktoro

Ago-Tago: mobilize aŭ rutine?

Malgraŭ la rapidaj ebloj de moderna komunikado, ni ricevis raportojn pri la Ago-Tago (la 3-a de okt., sabate) nur el 10 landoj.

Argentino

Kordoba E-Asocio dissendis retmesaĝojn Esperante kaj hispane, instigante al plia uzo de E-o en la komputilaj retoj, tradukado de propraj hejmpaĝoj en E-on, praktikado de la lingvo en E-babilejoj, kaj insista demandado, ĉe aliro de diversaj babilejoj, ĉu troviĝas tie konantoj de Esperanto. (Roberto Sartor)

Finnlando

Ago-tagante du semajnojn pli malfrue, E-Asocio de Finnlando ankaŭ ĉi-jare partoprenis la Librofoiron en Turku (16-18 okt.). Prezentigis "la hejma salono de ordinara E-familio": la televidilo daŭre montris Mazi-filmojn, la "fenestroj" havis verdajn kurtenojn, sur librobreto staris E-flago. "Loĝis" en la ĉambro i.a. verkisto-aŭdiologo d-rino Aira Kankkunen, kiu finne, svede kaj Esperante prezentis siajn beletrajn verkojn, respondis al demandoj kaj prelegis pri E-o. En la sciencia sekcio de la foiro ŝi lekciis pri sia fako: infan-aŭdiologio kaj aŭdhandikapito.

En la Ago-Tago mem regiona gazeto aperigis artikolon de Claude Piron pri psikologiaj aspektoj de Esperanto. (Raita Pyhälä, *Informilo* de E-Societo en Turku)

Francio

La 10-an de okt., sabate, la E-grupo de Strasburgo organizis en la urba domo de asocioj ekspozicion pri la homaj rajtoj, emfazante la lingvan flankon. Ĉi-teman prelegon de Armand Hubert, sekretario de la asocio Esperanto France-Est, aŭskultis dudeko da homoj. Fine de la prelego junaj gee-istoj legis artikolojn de la Deklaracio de Homaj Rajtoj france, germane, itale, hispane, rumane, ruse kaj en Esperanto. Raportis la regionaj radio kaj gazetaroj. (Edmond Ludwig)

Kroatio

En Zagrebo, por lanĉi la afiŝon de la UK de 2001, Kroata E-Ligo kunvokis la 1-an de okt. en la prestiĝa hotelo Esplanade gazaran konferencon, akompanatan de kultura programo. La publiko eksciis ke la Ago-Tago samtempe en multaj landoj, kies E-centroj jam pendigis la Zagreban afiŝon. Ĉeestis la televido OTV kaj kvar gazetoj: la ĵurnaloj *Jutarnji List* kaj *Vjesnik* publikigis foton de la afiŝo. Kontribue al la informado pri la UK, la turisma asocio de la urbo Zagrebo akceptis ekspedi siakoste la aŭtunan numeron de la revuo *Tempo* al 200 movadaj adresoj.

En Osijek, la E-societo Liberiga Stelo ekspoziciis en la montrofenestro de la urba banko, reklamante Osijek kiel la organizanton de la Tria Kongreso de la Kroataj E-istoj en majo 1999. (Spomenka Štimec)

Siaflanke, Kroata E-ista Unuiĝo okazigis Ago-Tagon tri tagojn pli frue, pro vizito (2-4 okt.) de la papo al Kroatio. Same kiel en antaŭaj jaroj, staris budo en la ĉefa Zagreba ĉiovendejo NAMA, kie la vizitantoj povis

trafoliumi lingvoinstruajn kaj religiajn eldonaĵojn, vidi ekspozicion pri "Infanoj kaj la edukado", spekti la Mazi-kurson kaj aliajn E-videbendojn aŭ legi la homrajtan alvokon de Japania E-Instituto (vd. okt., p. 172). (KEU)

La lanĉo de afiŝo por la unua UK en la nova jarmilo estis elstara Ago-Tag-ero en Zagrebo.

Pollando

La E-movado en Gliwice ago-tagis kadre de la 1-a Forumo de la 60 neregistaraj organizaĵoj funkciaj en tiu urbo. Pli ol cent personoj venis al la tabloj de Pola E-Asocio, kie deĵoris lokaj e-istoj kaj PEA-estranaroj. Kelkaj interesatoj decidis partopreni E-kurson. La tutan tagon videblis *Mazi en Gondolando* kaj aliaj E-filmoj. Oni intencas dum la 2-a forumo, en majo, prezenti Esperanton al pli vasta publiko. (Stanisław Mandrak)

Rumanio

En Oradea, en la semajnfina (3-4 okt.) numero de la hungarlingva taggazeto *Bihari Napló*, aperis tutpaĝa artikolaro pri la monda kaj la loka (100-jara) E-movado, eĉ kun E-lingva krucvortenigmo. (István Budaházy)

En la vilaĝo Praid dum "festivalo de la farĉita brasiko", Lenke Szász eksponis turismajn prospektojn diverslandajn. La 4-an de okt. ŝi ekinstruis, ĉiam en dimanĉaj posttagmezoj, grupeton da diversaĝuloj. (L. Szász)

Rusio

Moskvaj esperantistoj dissendis al ĉiuj deputitoj de la tutlanda kaj urba parlamentoj alvokon enkonduki Esperanton kiel instruobjekton en universitatojn kaj lernejojn. Ĉi-okaza gazetara komunikado elvokis intereson

ĉe kelkaj amaskomunikiloj: Rusia Televido en sia matena programo 15-minute intervjuis la E-poeton Oĉjo Dadaev. La Moskva E-klubo Lev Tolstoj organizis kunvenon por ĉiuj interesatoj kun koncerto de E-kantoj kaj ekspozicio de E-libroj. (Nikolao Gudskov)

Svislando

Sep membroj de Lucerna E-Societo (LES) deĵoris sep horojn, ĉiam minimume triope, sur centra placo de Lucerno. La preterpasantoj ili invitis al konkurseto, kun semajnfina enkonduka E-kurso kiel unua premio. Haltis ĉe la tendoforma budo ankaŭ turistoj,

plejparte alilingvaj, kiuj povis esti informitaj propralingve aŭ ricevis kontakt-adreson el la Jarlibro. Samtage tri membrinoj de LES realigis surstratan enketon laŭ gvidlinioj de la estraro de Svisa E-Societo. Rimarkinde, Esperanto montriĝis apenaŭ konata inter la junaj demanditoj. (Paul Scherer, Sonja Brun)

Ukrainio

Sur la ĉefa placo de Kievo deko da e-istoj — membroj de la urba klubo Ora Pordego kaj liceanoj — disdonis informfoliojn. Unu el la reklamiloj trafis en la manojn de ĵurnalistoj el la privata televid-studio "Nova kanalo". Rezulte, jam la sekvan vesperon, dimanĉe, ili gastis ĉe la Kieva UEA-delegito Mikaelo Lineckij kaj produktis tri-minutan programeron por elsendo lunda. Temis pri dua televida apero de Lineckij, doninta viglan 15-minutan intervjuon jam en aŭgusta matena programo. Intervjuis lin ankaŭ vaste legata ĵurnalo, *Fakty* (19 aŭg.), sub la titolo "Duonmiliardon da dolaroj elspezas EU por tradukistoj. E-istoj proponas ŝpari tiun monon". (M. Lineckij; Ret-Info, SEJM-virt-info)

Usono

La 2-an de okt., vendrede, Rochelle Grossman disdonadis du broŝurojn al ĉiuj enirantoj de UN-konstruaĵo. (Rochelle Grossman)

Verkado iĝis dolĉa narkotaĵo

Esperanta romano naskis anglalingvan, kiu ĵus aperis en Britio: pli ol sufiĉa kialo intervjui la aŭtoron, Trevor Steele.

Via originala romano Apenaŭ papilioj en Bergen-Belsen eldoniĝis en 1994 ĉe Pro Esperanto en Vieno. Kvar jarojn poste Minerva Press en Londono aperigis ĝian trioble pli dikan anglalingvan varianton, No Butterflies in Bergen-Belsen. Kiel tio okazis?

En 1993 mi planis tramarŝi Aŭstralion, sed subite mi ricevis la ideon verki la romaneton kiu estas nun nekonata sub la titolo *Apenaŭ papilioj*. . . Mi tajpis freneze, finis en 16 tagoj, ne estis tempo por revizii. Mi sendis al Viena amiko — eldonisto Herbert Mayer — la tekston kaj ekmarŝis sur la senfinajn ebenaĵojn de centra Aŭstralio. Izolite de la mondo dum monatoj, mi tamen ekdubis pri la taŭgeco de la verko. Atinginte la urbon Darwin, mi skribis al Herbert kaj petis lin haltigi la laboron pri la teksto. (Mia emo reverki pli ol unu fojon turmentis lin.) Li respondis ke ĉio estas prespreta kaj estus multekoste kaj penige ŝanĝi la tekston. Mi do konsentis, sed decidis draste restrukturi la materialon kaj provi eldonigi ĝin en la angla.

Ĉu iam aperos ankaŭ la nova, ampleksa Papilioj. . . en Esperanto?

Eble. Sed tiun materialon mi sentas nun eksa, mi prilaboras novan.

Vi aĝas nur du jarojn pli ol la heroo de Papilioj, Mark Bryant, kaj ankaŭ vi pasigis tempon junaĝe en Germanio. . . Kiom en ĉi tiu libro fontas el propraj travivaĵoj?

Preskaŭ ĉio. Eĉ Lady Carolynne Beauchamp, kiu eble ŝajnas karikaturo, ekzistis. La eventoj en la vivo de tiuj eksmalliberuloj baziĝas sur faktoj. Sed la

Apenaŭ papilioj en Bergen-Belsen kaj No Butterflies in Bergen-Belsen: Post Esperantujo, la romano ekflugas ankaŭ en la anglalingva beletra mondo.

am(or)spertoj de Mark estis pli interesaj ol la miaj — kaj pli turmentaj.

Kiuj estas laŭ via sperto la diferencoj inter verkado en E-o kaj en la angla?

Verkante mian romanon *Sed nur fragmento*, mi ambiciis prezenti larĝan vizion de la historio kaj intelektaj fluoj de tiu epoko. Mi konsciis ke tion legos e-istoj en ĉiuj kontinentoj, do mi celis maksimuman klarecon; eĉ ekzemple krokizante la regulojn de kriketo, por ke alikulturuloj iom komprenu. En anglalingva versio tia pedagogia celo ne taŭgus. Sed mi konfesu ke en la multe pli limigita, privata mondo de *Apenaŭ papilioj*. . . mi malofte konsciis diferencojn kaŭzitajn de la diversaj verklingvoj.

Kion vi verkas nuntempe?

Jam du jarojn mi luktas kun romano tre ampleksa, kiu celas portreti

tri generaciojn de aŭstralia familio. Eble la materialo estas troa, kaj min atakas duboj pri la rakontmaniero.

Kie, kiel vi vivas?

Aktuale mi instruas Esperanton en Litovio. Mirinda landeto. En Vilnius aperis 220 komencontoj: ni devis persvadi 60-70 el ili atendi la postan kurson. Tiaj nombroj ne estas unikaj en Litovio — sed *estus* aliloke, ĉu ne?

Kiom gravas verkisteco en via vivo?

Verkado iĝis por mi dolĉa narkotaĵo. Se mi ne verkas, iu voĉo urĝas min ne perdi tempon. Esperanto estas unu el la aferoj kiuj donas celon al mia vivo, kaj verki en la lingvo de la iama estontaĵo estas por mi memkompreneble.

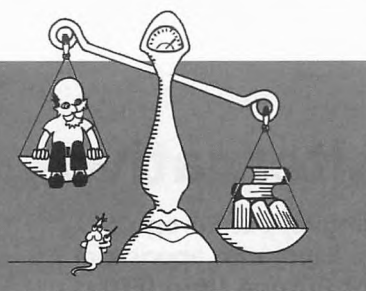
Kion vi pensas pri la kandidatigo de William Auld por la Nobel-premio?

Mi ĝojus se Bill Auld, kies talenton nur ni konas, iĝus mondfama. Sed ricevo de tia premio ne estas afero nur de talento, ĝi estas politikaĵo. Ke Bill gajnos, ni ne revu, sed ni esperu ke la kampanjo vekos intereson pri nia lingvo. ★

Trevor Steele

- 1940 Naskiĝo
- 1958-60 Studanto en katolika seminario en Brisbano, Aŭstralio
- 1961-67 Studado (ĉefe de la germana kaj historio) kaj instruado
- 1967-71 Laboro en Germanio, Anglio kaj Hispanio
- 1972-76 Instrukado en Aŭstralio
- 1977 Volontula laboro en Bona Espero, Brazilo
- 1978-89 Instrukado en Aŭstralio
- 1987 *Sed nur fragmento*, romano
- 1990-92 Laboro en Sovetio, Polio, Germanio
- 1992 *Memori kaj forgesi*, noveloj
- 1993-94 Marŝo tra Aŭstralio, laboro en aborigena rezervejo
- 1994 *Apenaŭ papilioj en Bergen-Belsen*, romano
- 1995 Laboro en Bona Espero kaj Germanio
- Remember and Forget*, noveloj
- 1996 Instrukado de E-o en Montessori-lernejoj en Perto, Aŭstralio
- 1997 Instrukado ĉe somera lernejo en Sanfrancisko, Usono, poste en Bydgoszcz, Polio
- Falantaj muroj, vojaĝrakontoj*
- 1998 Instrukado de Esperanto en Litovio
- No Butterflies in Bergen-Belsen*, romano

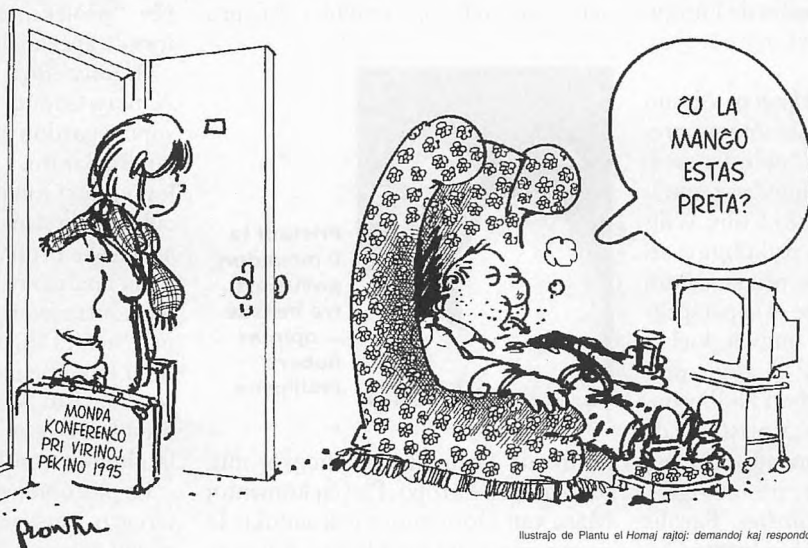
Recenzoj

Kunportinda al diskutoj

Homaj rajtoj: demandoj kaj respondoj. Leah Levin. Ilus. Plantu. El la angla trad. Edmund Grimley Evans. Rotterdam: UEA, 1998. 140p. 21cm. 24,00 gld. Triona rabato ekde tri ekz.

Ĉi tiu libro neniel gajigos la legantojn: en stilo tre afereca, la tuta gamo da problemoj, konfliktoj, kontraŭecoj de la 20-a jarcento sur nia planedo pasas antaŭ niaj okuloj. Sed ĝi estas ege leginda kaj, fakte, *studinda* libro: ĉar ja kiu — krom fakulo pri internacia juro — havas ankoraŭ iom kompletan superrigardon pri tiu tereno? Kiu trovas la vojon inter ĉiaj Deklaracioj, Ĉartoj, Konvencioj kaj Rekomendoj?

Ilustraĵo de Plantu el *Homaj rajtoj: demandoj kaj respondoj*

Se doni ekzemplon: ĉu vi konas la Komisionon pri Homaj Rajtoj? Ja

multterene ĝi tre aktivas. “Laŭgrade kaj en porokaza maniero disvolviĝas gamo da kontrolaj meĥanismoj, kies valideco ne devenas de specifa instrumento de homaj rajtoj. Ili estas establitaj, ĉiu kun propra specifa mandato, per rezolucioj de la Komisiono, aprobe de la Ekonomia kaj Socia Konsilio” (p. 53).

La verko konsistas el du partoj: en la unua, “Internacia juro pri homaj rajtoj”, oni trovas 87 parojn da demandoj kaj respondoj, kiuj donas ege

trafan kaj klaran bildon pri la temoj kaj pri la provoj je solvo: kiujn deklaraĵojn, ĉartojn ktp oni adoptis. Tre utile por ĉiu kiu nur svaĝe interesiĝas pri nia homaro: ĉe ĉiu iom grava teksto piednoto listigas la ŝtatojn kiuj aprobis, subskribis aŭ ratifis ĝin. Tiel do, ekzemple, eblas kontroli ĉu tiuj ŝtatoj kiuj kutime tre laŭtas pri alies homaj rajtoj, mem almenaŭ subskribis la koncernajn

konvenciojn. En eventualaj diskutoj pri parencaj temoj estas senchave kunporti la libron.

La dua parto klare kaj resume traktas ĉiun unuopan artikolon de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj, indikante kiel nunaj internaci-juraj specialistoj kaj instancoj komprenas la terminojn. Ankaŭ tie multe eblas lerni, ekz. pri artikolo 3 (koncerne la rajtojn je vivo, libereco kaj persona sekureco): “Kio okazas, se la leĝoj de Ŝtato permesas la ĉesigon de homa vivo per mortpuno?” (p. 88); “Ĉu ekzistas internaciaj instrumentoj celitaj al abolicio de la mortpuno?” (p. 89)

Sed se diri sincere, apenaŭ havas sencon plu doni ekzemplojn unuopajn: la *tuton* oni legu kaj studu. Kaj, iom adaptante mezepokan maksimumon koncerne la studadon de la Biblio: “dediĉu vin tutan al la afero...” La Homaj Rajtoj ja estas *nia* tuthomara afero.

Eta kritiko aŭ, pli ĝuste, bedaŭreto: kial librofino mankas listo de mallongigoj?

Entute: riĉigo de nia libraro — kaj vaste uzinda!

Gerrit Berveling

Kiel infanoj regis

Interparolo en la frukt-gardeno la 5-an de aŭgusto (1978). Igor Newerly (1903-87). El la pola trad. Zofia Banet-Fornalowa. Varsovio: la trad., 1997. 67p. 20cm. 10,50 gld.

Jen dokumento en beletra vesto pri la respubliko de infanoj kiun la granda pola pedagogo Janusz Korczak gvidis dum tri jardekoj en Varsovia orfohejmo ĝis sia perejo, kune kun la infanoj, en la koncentrejo Treblinka la 5-an aŭgusto 1942.

Fakte, tiun respublikon gvidis la infanoj mem: nekredeble sukcesa pedagogia kaj demokratia eksperimento. La infanoj havis proprajn parlamenton, tribunalon kaj gazeton. Ili decidis ne nur pri siaj aferoj sed eĉ pri tiuj de la edukistoj, kiuj ne konsistigis privilegian grupon en la respubliko. Male al la perforto inter la fikciaj infanoj de *La sinjoro de la muŝoj* de W. Golding,

la vivo en la reala orfa respubliko baziĝis sur pacaj reguloj, toleremo kaj reciproka estimo. Ĝiaj leĝoj praktike ne konis punojn sed nur pardonojn, ĉar ili celis vekti la kulpinton konscii pri sia eraro kaj pliboniĝi.

Eĉ Esperanto havis lokon en la orfejo: al la 18-a de majo, kiu estis — laŭ instigo de Ligo de Nacioj — Tago de Bonvolo, la infanoj omaĝis per aperigo de sia *Malgranda Revuo* en la pola kaj Esperanto, kun leteroj de infanoj el la tuta mondo. Korczak, same kiel Newerly, estis amiko de Esperanto. Jam en 1927 oni povis legi de li *Bonhumoraj rakontoj* en E-eldono.

En nia tempo, kiam milionoj da infanoj malsatas, malsanas, ne povas viziti lernejon aŭ pelate sklav-laboras, prostituigas kaj eĉ soldatas, estas bone legi pri la ekzemplo kreita de Korczak. Dankon al Banet-Fornalowa, kiu malkovris por ni tiun ĉi bonegan verkon pri homaj rajtoj kaj packulturo.

Osmo Buller

Al demokrata alternativo

En la lingvistika konferenco "Kiu lingvoj por Eŭropo?" (Oegstgeest, Nederlando, 9-11 okt.), Esperanto aperis kiel alternativo serioze konsiderinda por Eŭropa Unio (EU).

Sub organizo de Eŭropa Kultura Fondaĵo kun Eŭropa Parlamento (EP) kaj la kulturministerio de Luksemburgio, konferencis elstaraj lingvistoj kaj socisciencistoj, reprezentantoj de EP kaj de Konsilio de Eŭropo kaj kelkaj observantoj ekster-eŭropaj. Okazis kvar sesioj:

La Eŭropa situacio de lingvoj. Abram de Swaan, nederlanda sociologo, prezentis sian teorion pri "politika sociologio de la monda lingvosistemo". La kimra lingvo-geografo Colin Williams kaj la kataluna psikolingvisto Miguel Siguán parolis pri la rilatoj lingvo – nacieco, precipe el la perspektivo de la t.n. regionaj lingvoj, kiel la kimra aŭ la okcitana. Ĉi tiujn prelegojn komentis i.a. Robert Phillipson, kiu instigis al pli serioza pristudo de la strukturo de la E-movado, ĉar laŭ lia sperto tio povus esti tre instrua.

Lingvoj en civita Eŭropo. Parolis Wolfgang Mackiewicz kaj Ingrid Gogolin, germanaj socilingvistoj, kaj ilia nederlanda kolego Guus Extra, ĉefe pri la demando kiujn lingvojn lernu la

eŭropaj infanoj en la lernejo. Mackiewicz klarigis la politikon de EU: ĉiu civitano lernu almenaŭ du el ties oficialaj lingvoj, krom tiu de sia lando. Gogolin kaj Extra montris ke la situacio estas multe pli komplika, ĉefe pro

El la helpaĵo de Robert Phillipson

Pristudi la E-movadon povus esti tre instrue — opinias Robert Phillipson.

la aro da "neindigenaj" lingvoj nun parolataj en Eŭropo. En siaj komentoj Marc van Oostendorp enkondukis la terminon *ius potestis*: la povohavanto decidas pri la uzenda lingvo. Tial eŭropanoj insistas ke la "indigenaj, oficialaj" lingvoj estas lernendaj por ĉiuj

civitanoj en Eŭropo, kaj la "regionaj" kaj "ne-indigenaj" lingvoj havas malpli da rajtoj. Li proponis pristudi pli demokratiajn alternativojn, ĉefe E-on.

Lingvoj en politika Eŭropo. Marc Abeles, franca antropologo, raportis pri siaj esploroj en EP, kun anekdotoj pri vortludoj tradukataj kiel "bv. ridi por ne aspekti stulte". La franca politikologo Virginie Mamadouh revuis la eblajn solvojn: unu natura lingvo por ĉiuj, unu artefarita lingvo por ĉiuj, pluraj naturaj lingvoj ktp. E-on ŝi opinias principe enkondukebla, sed nur per "projekto kun granda mobiliza forto", apenaŭ imagebla en la nuna EU.

Al nova lingvopolitiko por Eŭropo. Amitav Choudry, socilingvisto, donis superrigardon pri la situacio en sia lando, Barato. La nederlanda politikologo John Grin prezentis manieron decidi pri la eŭropa lingvopolitiko; li avertis ke proponoj rezultantaj sole el racia analizo riskas fiaski pro spontana kontraŭstaro, des pli kiam temas pri "nenies lingvo, la latina aŭ E-o". Inter la komentarioj estis la sudafrika socilingvisto Neville Alexander: ankaŭ li emfazis ke ni pli serioze konsideru la alternativon Esperanto.

La partoprenantoj de la inspira konferenco estis neortodokse malfermaj al ĉiuj solvoj — kion montris ankaŭ la pridiskuto de E-o. Venontan aprilon okazos dua konferenco samtema.

Marc van Oostendorp (Nederlando)

• Ĉolev 95-jara

La 95-jariĝa jubileo de Manol Ĉolev, celebrita la 27-an de sept. en Velingrad (Bulgario), fariĝis kortuŝa festo de tuta urbo. Instruisto, turisto, esperantisto, kooperativa aktivulo, Ĉolev ankaŭ longtempe servis kiel UEA-delegito pri turismo kaj paco. (*Bulgara E-isto*)

UK Ĝis la 25-a de nov. al la Berlina UK (31 jul.-7 aŭg. 1999) aliĝis 1325 personoj el 53 landoj.

• Gaines: Doktoriga simfonio

Ni raportis en la pasinta jaro (jan. '97, p. 19) ke David Gaines, delegito pri muziko, komponas la unuan Esperanto-simfonion, "Simfonio n-ro 1 por mezsoprana voĉo kaj orkestro". En majo ĉi-jare Gaines doktoriĝis ĉe la komponada fakultato de la Baltimora Muzika Konservatorio Peabody per tiu simfonio, kies tekstoj venas de Marjorie Boulton, Penka Papazova, Zamenhof kaj Gaines mem. La komponisto nun serĉas interesatojn por la

David Gaines

Komprene de David Gaines

unua publika prezento de la verko: 9879 Boca Gardens Trail, Apt. B, Boca Raton FL 33496, Usono; davegaines@aol.com.

• Nanovfszky: Duobla distingo

La 31-an de oktobro en la Budapeŝta E-Domo okazis, krom beletra aranĝo (vd. nov., p. 198) ankaŭ festo gratule al la nova prezidanto de Hungaria E-Asocio, d-ro György Nanovfszky, kiu ĝis aŭgusto servis kiel longtempa ambasadoro de Hungario en Moskvo. Nanovfszky ĵus ricevis ne nur la memormedalon Imre Nagy, pro siaj atingoj kiel scienca esploristo, sed ankaŭ la Ofician Krucon Respublikan, kiu estas la tria plej grava ŝtata distingo en Hungario. (L. Szilvási)

Kun viaj kontribuoj sendu, se eble, ankaŭ ilustran materialon — tio multe helpas nin. Se vi fotas aŭ disponas pri fotoj, sendu ilin al nia redakcio kun indiko pri ilia aŭtoro. Freŝdataj portretoj de aktivaj esperantistoj estas aparte bonvenaj. Koran dankon!

Laste aperis

Barkoj el akvo. *Elektitaj kroataj noveloj 1970-1995.* Elektis Julijana Matanović. Red. Ivan Špoljarec. El la kroata trad. diversaj. Zagreb: Internacia Kultura Servo, 1998. 245p. ISBN 953 96010 8 8. 20cm. 22 noveloj, kaj eĉ unu suplementa el 1997. 22,50 gld.

Ekzercoj al la Tuta Pasporto. *Skribaj kaj paroligaj ekzercoj por lernantoj de la videokurso Esperanto – Pasporto al la tuta mondo* (vd. sube). Stefan MacGill (1948). Ilustris Gejl Lucas. Budapeŝto: ELNA/ILEI, 1998. 62p. 30cm. 7,80 gld.

Eraro. Stig Jacobson (1913). Skövde: Alfab-et-o, 1998. 52p. ISBN 91 973467 1 3. 21cm. Ilus. Kurt Frisk. Dek originalaj noveloj de sveda aŭtoro. 10,50 gld.

Eta konversacilibro rumana – Esperanta – franca – germana. Red. Prof. Dr. I.F. Bociort (1924). Timișoara: Imprimeria Miron, 1998. 113p. 21cm. Kolekto de utilaj frazoj kaj esprimoj. 9,00 gld.

Franca antologio 1-6. Red. Hervé Gonin. Trad. R. Bernard, P. Combet, H. Gonin, G. Lagrange, J. Vincent, G. Waringhien k.m.a. Antaŭparoloj de R. Bernard, J. Le Puil kaj I. Ertl. Paris: UFE, 1998. 488 + 416 + 468 + 340 + 404 + 276 (= entute 2392) p. 21cm. 6 volumoj. Resuma eldono de la 43 literaturaj kromnumeroj de *Franca Esperantisto*: prozaĵoj kaj teatraĵoj de la 16-a ĝis la 20-a jarcento. 120,00 gld.

lu finna infanaĝo. Erkki Rasku (1922). Tampere: la aŭtoro, 1995 (2-a eld.). 14p. 21cm. Ilus. Ses rakontoj pri "hejma kaj vilaĝa vivo post la unua mondmilito". 3,00 gld.

Kunularo de l' Ringo, La. *La unua parto de "La mastro de l' ringoj"* (1954). John R. R. Tolkien (1892-1973). El la angla trad.

William Auld. Jekaterinburg: Sezonoj, 1997 (2-a, plibonigita eld.). 543p. 20cm. Bind. Epopeeca rakontego pri imagita mondo: la heroo devas detrui magian ringon, kies ekzisto minacas la tutan mondon. 48,00 gld.

Pli ol kvindek. *Tradukoj el diversaj lingvoj, plejparte kanteblaj.* Trad. Adolf Burkhardt. Villingen: Bernhard Eichkorn, 1998. 56p. 21cm. Kantotekstoj. 7,80 gld.

Promeso en obskuro. *Noveloj.* Manuel de Seabra (1932). Viena: IEM, 1997. 110p. ISBN 3 901752 07 2. 23cm. Historioj pri amo aĉetebla kaj ties implikoj sociaj kaj ekonomiaj. 22,50 gld.

Tero kaj ĉielo kantu. *Partoj VIII-X.* Adolf Burkhardt (1929). Villingen: pastro Eichkorn, 1998. 76p. 30cm. 73 religiaj kantoj kun muziknotoj. 9,90 gld.

Tio konvenas! (1839). Carl J. L. Almqvist (1793-1866). El la sveda trad. Sten Johansson. Skövde: Alfab-et-o, 1998. 80p. ISBN 91 973467 0 5. 21cm. Romaneto pri "vojaĝo kaj

Por legi kaj por aŭskulti dum la jarfinaj ferioj...

iom-post-ioma interkonatiĝo de Sara kaj Albert dum somera semajno", pamfleta atako al la fundamentoj de la sveda socio. 12,60 gld.

Vagabonde. *Poemaro.* Petro Braŭn (1957). Edinburg, TX: la aŭtoro, 1998. 64p. 21cm. Poemoj inspiritaj de vojaĝoj meksikaj, hispanaj, usonaj. 13,20 gld.

KOMPAKTA DISKO

Alberta Casey kantas tridek kantojn en Esperanto! *Estu sur tero pac'.* Berta Records, 1998. 66 min. Furorkantoj senvelkaj, de "Kisu min multe" ĝis "Kredis mi" (*Yesterday*). Piana kaj gitara akompano. 33,00 gld.

VIDBENDO

Esperanto – Pasporto al la tuta mondo. Paul Gubbins (1949), Edwin Grobe. El Cerrito: E-Ligo por Norda Ameriko, 1998. 120 min. La unuaj 4 eroj de 15-leciona kurso pri la Esperantaj lingvo kaj kulturo. Filmita de profesiuloj. Kun tekstokajero. 174,00 gld.

MENDU ĈE LA LIBROSERVO DE UEA,

Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam, Nederlando. Bonvolu atenti ke al ĉiuj netaj prezoj de libroj sendotaj al adresoj en Eŭropa Unio aldoniĝas 6%, al tiuj de diskoj, insignoj k.s. 17,5% pro la aldonvalora imposto. Al ĉiuj netaj prezoj aldoniĝas 10% por sendokostoj. Minimumaj sendokostoj estas 5 gld. Antaŭdankon pro via mendo!

Foli-ume

• Tradukoj el Esperanto

La origine E-lingva filozofia verko *La nova realismo* de Bruno Vogelmann aperis, kiel 20-a traduko, en hispanigo de Aurelio Solis y Pi kaj F.J. Dávila Dorta.

La libro *Eŭropa ideologio* de Zlatko Tišljar aperis en slovenigo de Vinko Ošlak ĉe Inter-kulturo, kun subvencio de Fondaĵo Soros. Post prezento de la libro la 22-an de okt., informis pri ĝi naciaj gazetoj kaj multaj radiostacioj de la urbo Maribor, i.a. per 15-minuta intervjuo kun la aŭtoro. Eseo kiu nun formas parton de la libro ricevis trian premion en Belartaj Konkursoj de UEA (vd. okt., p. 173, 179).

Asocio por Eŭropa Konscio (p/a Zlatko Tišljar, SI-2000 Maribor, Besednjakova 1, Slovenio; ☎/☎+386/62/100-669) planas aperigon de la libro ankaŭ angle kaj germane. (K. Nekrep, Ret-Info)

• Radikoj Zamenhofaj

"La vivo-verko de L.L. Zamenhof", 18-paĝa, ruslingva eseo de Igorj Simonov, aperinta en la revuo *Korni* ("Radikoj", 600 ekz.) de la Popol-Universitato pri Juda Kulturo por Centra Ruslando kaj Volgio, traktas la cionismajn kaj homaranismajn aspektojn de la spirita heredaĵo de Zamenhof. (*La Ondo de E-o*)

• Konkize-redaktoro serĉata

Marko Naoki Lins (Gemarkenstr. 150, DE-51069 Köln, Germanio; ☎+49/221/680-32-50; ☎686-742; ✉konkize@esperanto.de) ĉesos redakti la eŭropan junularan bultenon *Konkize* kaj serĉas posteul(in)on ekde la n-ro 2/99, kies redaktifino estos meze de februaro.

Nekrologoj

Maria BOLCATO (1906-1998), aktivulino, iama delegito pri instruado en Mantovo (Italio), mortis la 20-an de septembro.

Walter BOPPRÉ (1926-1998), 50 jarojn e-isto, kungvidinta la E-asocion en la brazila ŝtato Santa Catarina, mortis la 25-an de septembro en Florianópolis.

Lucila DÁVALOS FERNANDES (1924-1998) forpasis la 12-an de oktobro en Porto Alegre, kie ŝi estis vicdelegito pli ol du jardekojn. Kiel estrarano de E-organizaĵoj en suda Brazilo, ŝi stimulis la kreon de E-nukleoj plurloke en la ŝtato Rio Grande do Sul.

EUN Mouam (1907-1998), koreo vivinta en Japanio ekde 1924, aktiva en la japana proleta E-movado, forpasis la 17-an de majo en Tokorozawa.

Augusto GARCÍA BREQUE (1914-1998) forpasis la 1-an de aŭgusto en Bonaero (Argentino). E-isto de la jaroj 50-aj, li instruis la lingvon ekde 1962 kaj agadis kiel estrarano de Argentina E-Movado. Sian personan E-bibliotekon li donacis al bezonanta E-asocio.

Vladimir IZOSIMOV (1947-1998), tradukanto, preleganto, instruanto, ĉefa organizinto de la Ruslanda E-ista Kongreso en 1995, mortis la 23-an de oktobro en Tjumenj, du tagojn antaŭ la 25-jariĝo de la urba E-klubo Revo, kiun li gvidis dum multaj jaroj.

Edgar JOBIN (1949-1998), iama delegito pri fotografio kaj ornitologio en Le Locle (Svislando), forpasis la 12-an de oktobro.

Willy KEIZER (1917-1998), ofta partoprenantino de UK-oj, fidela membro de Societo Zamenhof, mortis la 22-an de oktobro en Heemstede (Nederlando).

René LEMAIRE (1900-1998), la plej aĝa dumviva membro de UEA, mortis la 21-an de oktobro en Liono (Francio). Lerninte Esperanton de Lidja Zamenhof en 1933, li longtempe servis kiel sekretario de la Liona klubo kaj de la Federacio Rodanropa.

Emerich MANNER (Mirko Mamužić, 1928-1998), forpasis la 31-an de aŭgusto en Nussbaumen (Svislando). Aktiva diversfunkcie en la Zagreba klubo Bude Borjan, li ankaŭ instruis, prezidis la lingvan komisionon unue

→

Karl Söderberg (1903-1998)

Karl Söderberg, Honora Membro de UEA (ekde 1991) kaj de Sveda E-Federacio, mortis la 19-an de oktobro en Upsalo.

Li naskiĝis la 6-an de januaro 1903 en Smedjebacken. Dum siaj universitataj studoj en Upsalo li prezidis studentan organizaĵon. En 1929 prelego de Henrik Seppik ekinteresis lin pri Esperanto: sekve, li ekaktivis en E-Societo de Upsalo, jam en 1930 kiel vicprezidanto. (En 1981 ĉe la sama societo aperis lia broŝuro *La E-movado en Uppsala*). Ekde 1934 li zorgis pri E-kursoj kaj aliaj Esperantaj programoj de la Sveda Radio (1934-35, 1949-52) kaj samjare eniris la estraron de Sveda

Arkivo de UEA

Esperanto-Instituto, funkcionte kiel prezidanto de 1939 ĝis 1972.

Laborante kiel instruisto (1930-45), rektoro (1945-58) kaj direktoro super ĉiuj lernejoj en Upsalo (1958-69), li tre aktivis politike. Li estis en Upsalo membro, vicprezidanto, fine prezidanto

de la urba deputitaro, aktiva en multaj urbaj kaj kelkaj ŝtataj komisionoj. Li atingis ke la sveda registaro regule deleĝu reprezentanton al la Universalaj Kongresoj: 16-foje li mem salutis nome de sia registaro.

Kiel politikisto li ĉiam trovis tempon por E-o, eĉ kiel akademiano (1953-83) kaj kiel komitatano de UEA (1956-77), en kiu li membris de 1942. Li servis 50 jarojn kiel delegito pri instruado. Rektoro de tri sesioj de Internacia Somera Universitato, kvarfoje li mem prelegis en ili.

OFICIALA INFORMILO

NOVAJ DUMVIVAJ MEMBROJ

Germanio: Axel F. Knapp. Japanio: KIMURA Eizi.

SOCIETO ZAMENHOF 1998

Brazilo: Álvaro Rabêlo. Britio: E.R. Waterworth.

DONACOJ 1998 (NLG)

ĝis la 31-a de oktobro

Asocia Kapitalo: Nederlando: heredaĵo W. A. Verloren van Themaat 325 000,00. Sumo ĉi-jara: 397 531,20.

Fondaĵo Afriko: Finnlando: anonime 250,00. Italio: D. Trombetta 2405,25. Svislando: La Stelo 135,97. Sumo ĉi-jara: 26 230,75.

Fondaĵo Ameriko: Finnlando: anonime 250,00. Sumo ĉi-jara: 4956,50.

Fondaĵo Canuto: Aŭstralio: T.M. Metherall 10,00.

Belgio: H. Rau 10,00. Finnlando: H. Kesälä 20,00. Germanio: G. Macioszek 224,00. Italio: D. Masterman 9,45. Nederlando: H. ten Hagen 32,00. Hispanio: S. Miquel Planas 12,00. Venezuelo: J.E. Bachrich 100,00. Sumo ĉi-jara: 9172,57.

Konto Espero: Finnlando: anonime 250,00. Israelo: nome de M. Ben-Porat 100,00. Nederlando: Faulhaber-semajnfino 401,09. Sumo ĉi-jara: 1323,57.

Junulara Fondaĵo: Germanio: R.Plüger: donaco al Pasporta Servo. 30,00. Sumo ĉi-jara: 2415,57.

Triamonda Kongresa Fondaĵo: Aŭstralio: T.M. Metherall 10,00. Belgio: H. Rau 10,00. Brazilo: J.R. Piton 47,50. Danio: E. Mortensen 94,50. Finnlando: H. Kesälä 20,00; I. Heikkilä 35,00. Francio: M. Abada-Simon 33,00; M. Beaumelou 40,00; O. Masseron 20,00; M. Sujet 30,00. Germanio: F.J. Braun 33,82; W.M. Schwarz 9,45. Hispanio: S. Miquel Planas 12,00. Italio: D. Masterman 9,45.

Nederlando: H. ten Hagen 50,00; W. Akkerman 50,00; J. Bosse-Sibbel 50,00; F.D. v. Zoest 25,00. Sumo ĉi-jara: 1969,00.

Volontula Fondaĵo: Aŭstralio: T.M. Metherall 10,00. Britio: M.K. Najbaro 1,00. Brazilo: J.R. Piton 47,50. Germanio: W.M. Schwarz 4,72. Italio: D. Masterman 9,45. Nederlando: W. Akkerman 15,00; H. ten Hagen 50,00; E. ten Hagen-Renses 30,00; R. Heidemans 20,00; J. Venema-Vroege 35,00. Venezuelo: J.E. Bachrich 100,00. Sumo ĉi-jara: 2365,53.

Ĝenerala Kaso: Germanio: W. Ehlers 7,88. M. Gründler 57,38; O. Hub 3,37; O.J. Radam 7,88; G. Schmitt 7,88. Italio: R. Sommi 10,00. Nederlando: G.A.M. v. Bergeijk 140,00; P. de Blaey 8,22; R. v. Es 3,00; P.H.H. Parren 8,00; F.D. v. Zoest/GEJA-Esp. Fond. 25,00. Sumo ĉi-jara: 8256,48.

Al ĉiuj tre koran dankon! UEA

MEMORIGAĴOJ DE SINMORTIGINTO.

Fama portugala verkisto, Camilo Castelo Branco, el la astrala mondo diktis libron pri sia vivo, kiel sinmortiginto, per la mediumo s-ino Yvonne do Amaral Pereira, kiel averton al la legontoj. Ĝin esperantigis s-ano Affonso Borges Gallego Soares. La libro havas 646 paĝojn, belan kovrilon kaj bonan paperon. Prezo: 40 USD aŭ egalvaloro, plus afranko 10%. Mendu ĉe UEA aŭ ĉe la eldoninto: Spirita Eldona Societo F. V. Lorenz, Caixa Postal 3133, BR-20001-970 Rio de Janeiro (RJ), Brazilo.

22-JARA IRANA STUDENTO korespondus pri interŝanĝo de poŝtmarkoj kaj monbiletoj, kaj pri

Tarifo: Ĉiu vorto de la anoncetoj kostas 1,60 guldenojn (unu internacian respondkuponon). Pri ilia enhavo ne respondecas la redakcio. Ni donas nenian rabaton ĉe ripeto de anonceto. La tarifon de anoncoj vd. en la kolofono, sub la enhavotabelo.

ANONCETOJ

fremdaj lingvoj: Alireza Valipuri Gudarzi, No 235, Bahrol-Olum Str, IR-69166 Borujerd, Irano.

37-JARA SKOLTO interŝanĝos leterojn, bildkartojn kaj poŝtmarkojn tutmonde: Jaroslav Liška, Sídliště Svobody 19/71, CZ-796 01, Prostějov, Ĉeĥa Resp.

GRATULU E-KLUBON KIU 90-JARIĜOS la 22-an de majo 1999: sendu leteron ĝis la 15-a de aprilo al Esperanto-klubo, Husovo nám. 85, CZ-796 01 Prostějov, Ĉeĥa Respubliko. Respondo garantiita. Ĉiuj leteroj estos montrataj en Esperanto-ekspozicio de la urba muzeo en majo.

FAKVORTAROJ FRANCAJ-ESPERANTAJ:

TAKE — La Domo sciigas ke Christian Bertin (La Bénaire, FR-35410 Châteaugiron, Francio; ☎+33/2/99-37-67-45; ✉Christian.Bertin@lemel.fr) serĉas kompetentulojn por relegi, enhance kontroli kaj kompletigi liajn 36 diversfakajn terminarojn, kiuj entenas ĉion troveblan en *Grand Dictionnaire Français — Esp.* + kelkajn aldonojn el aliaj fontoj.

32-JARA IRANA LICENCIULINO

pri persa literaturo deziras korespondi pri fremdaj lingvoj kaj literaturo, interŝanĝas poŝtmarkojn kaj monbiletojn. S-ino Masumeh Valipuri Gudarzi, 339 Safa Str., IR-69138 Borujerd, Irano.

→ de Jugoslava E-Ligo, poste de Svisa E-Societo, verkis kaj kunaktoris sep dramojn por klubaj programoj kaj aŭtoris *Kompendio de la Esperanta gramatiko* (1959). Funda konanto de deko da lingvoj, li aktivis ankaŭ traduke (laste por *Antologio de kroataj unuaktaĵoj*). Fajna gramatikisto, en la Montpeliera kunsido de niaj legantoj li ankoraŭ pledis kontraŭ la anstataŭigo de pasivo per medialo, sed jam ne povis verki la artikolon promesitan pri tiu temo.

Fred H. McMANN, dumviva membro, forpasis antaŭ kelka tempo en Troy (Novjorkio, Usono).

Eino PYNNÖNEN (1929-1998), dumviva membro, delegito en Heinola (Finnlando), mortis la 25-an de julio.

Mikaelo TERNAVSKI

Mikaelo TERNAVSKI (1934-1998), poeto en la lingvoj ukraina, pola kaj precipe en Esperanto, mortis la 9-an de aŭgusto en Krimeo. Liaj poemoj aperadis ekde 1984 en dek-

seso da revuoj, i.a. en la nia ('86 nov., p. 186), kaj en la volumo *Koloro* (1987). Li "neniam partoprenis E-kongreson", ĉar li "ne volis plenumi postulojn de [...] KGB".

52-a Argentina Kongreso de Esperanto
SAENZ PENJO 09/12 DE OKTOBRO 1998

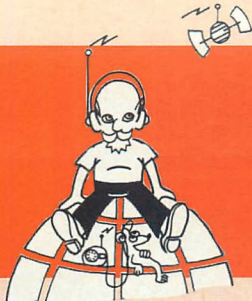
Infanoj de la ensemblo Moravanka dancas por la kongresanoj.

• Argentino: 52-a nacia E-kongreso

Post naŭ jaroj la longnoma norda urbo Presidencia Roque Sáenz Peña denove gastigis tutlandan E-kongreson, ĉi-foje la 52-an, de la 9-a ĝis la 12-a de okt. La evento, "rekorda" laŭ la nombro de aŭspicioj, diskutigis ĉ. 40 partoprenantojn, eĉ el Brazilo, Nederlando,

Urugvajo kaj Usono, pri la temo "Ni levu la nivelon de nia E-agado". Interesa spektro de prelegoj kovris temojn tiel diversajn kiel narko-trafikado kaj homaj rajtoj (Morzán), Universitato de la Tria Aĝo (Valle) kaj ekonomia milito (Ledon). Pri la arta flanko zorgis folkloraj dancprezentoj de argentina kaj moravia ensembloj, kaj teatraĵo de Bertold Brecht en altnivela hispanlingva prezento de loka trupo (inter kies anoj estas e-istoj), gajninta ĉi-jare la unuan premion de la teatra festivalo tutlanda. La kongreso ricevis, krome, specialan poŝtan stampon — kaj promeson de la filatela fako de la nacia poŝto eldoni venontjare poŝtmarkon pri Zamenhof. Pri Esperanto ĝenerale kaj pri la evento specife abunde raportis ĵurnaloj kaj televido. (F. Veuthey)

Esperanto en radio

Internaciaj radioelsendoj en Esperanto (horoj laŭ UTC)

Ĉiutagaj elsendoj

05:30-06:00*	Pola R. Varsovio	Sat (1)	Eŭropo
11:00-11:27	Ĉina R. Int.	9535, 7170	Azio Orienta, Japanio, Koreio
13:00-13:27	Ĉina R. Int.	11600, 11840	Azio Sudorienta
14:30-15:00*	Pola R. Varsovio	7305, 7285, Sat (1)	Eŭropo
19:00-19:30*	Pola R. Varsovio	6095, 7205, Sat (1)	Eŭropo
20:00-20:27	Ĉina R. Int.	7405, 9965	Eŭropo
21:30-21:55*	Pola R. Varsovio	7330, 7270, 6095, 6035	Eŭropo
22:30-22:57	Ĉina R. Int.	6860, 6950	Ameriko Latina, Eŭropo
0:00-24:00	R. Verda	TTT: http://www.comnet.ca/~chapman/verda.html	
0:00-24:00	Estonia R.	TTT: http://www.er.ee/Tallinn/espeesti.ram/	
0:00-24:00	WRN / Pola R.	TTT: http://www.wrn.org/stations/poland.html/	

Dimanĉaj elsendoj

04:05-04:30	R. Aŭstria Int.	6155, 13730, Sat (2)	Eŭropo
07:00-07:30	R. Havano Kubo	9820	Azio Pacifika, Ameriko Norda
15:00-15:30	R. Havano Kubo	11760	Ameriko, Karibio
15:05-15:30	R. Aŭstria Int.	6155, 13730, Sat (2)	Eŭropo, Afriko Okcidenta
19:30-20:00	R. Havano Kubo	13715	Eŭropo, Mediteraneo
20:20-20:30*	R. Vatikana	527, 1530, 5880, 4005	Eŭropo
20:20-20:30*	R. Vatikana	Sat (3)	Ameriko
22:00-22:30	R. Havano Kubo	13715	Eŭropo, Mediteraneo
23:30-24:00	R. Havano Kubo	11760, 6070	Ameriko, Karibio

La dimanĉa elsendo de R. Vatikana okazas ankaŭ dum kristanaj festotagoj, sambore.

Dum aliaj tagoj

00:05-00:30	R. Aŭstria Int.	7325, 9495, 9870	Ameriko Suda (lunde)
20:00-20:20	RAI Internacia	5970, 7120, Sat (5)	Eŭropo (sabate)
20:20-20:30*	R. Vatikana	1611, 6185, 9645	Eŭropo (ĵaŭde)
20:20-20:30*	R. Vatikana	Sat (4)	Azio, Afriko (ĵaŭde)
20:20-20:30*	R. Vatikana	1611, 6185, 9645	Eŭropo (merkrede)
20:20-20:30*	R. Vatikana	Sat (4)	Azio, Afriko (merkrede)

*Programo kies horo estas konstanta laŭ Meza Eŭropa Tempo (do ŝanĝiĝos ekde 28 marto 1999). Nuntempe, MET=UTC + 1 h.

Sume, ĉiusemajne ĉirkaŭ 30:36 horoj da elsendoj.

Tramonde peronde

Ĉina Radio Internacia estas nun atingebla per jena retadreso: cri@box.cri.com.cn (menciu: "Esperanto-redakcio").

Radio Havano Kubo disponigas bazajn informojn — en kelkaj lingvoj, sed ankoraŭ ne en Esperanto — pri siaj frekvencoj, sia naskiĝo ktp en propra TTT-ejo: <http://www.radiohc.org/>. Ret-mesaĝoj estas sendeblaj al rhc@radiohc.org (menciant "por Esperanto-redakcio") aŭ al Kuba E-Asocio (kubesp@ipetecsa.cu), menciante "por RHC".

Aŭskultu la voĉon de 46 diversaj esperantistoj: Franz Jonas, Spomenka Štimec, Louis Zaleski-Zamenhof ktp estas aŭdeblaj en TTT per RealAudio. Alirante la sonpaĝon en la TTT-ejo de OSIEK/AERA, elektu "laŭ aŭtoro/parolanto", kaj aperos listo de jam pli ol 40 nomoj, ĉiu kun propra paĝo: <http://osiek.org/aera/son.html>

Satelitaj indikoj (nomo kaj pozicio de satelito, frekvenco kaj polarizado [+ nomo de la televid-kanalo], frekvenco de la aŭda subportanto)

- (1) Pola R. Varsovio Eutelsat II F6 13 E (Hot Bird), 11.476 GHz Hpol (TVPolonia), 7.38 MHz
- (2) R. Aŭstria Int. Astra 19.2 E, 11.141 GHz Hpol (kanalo 45, Bayern 3), 8.10 MHz, per Astra Diĝita Radio (ADR)
- (3) R. Vatikana Intelsat 603: 34.5 W, 4097.75 MHz LHCP, aŭda kanalo A-1 (Atlantiko, Amerikoj)
- (4) R. Vatikana Intelsat 704: 66 E, 4152.45 MHz RHCP, aŭda kanalo I-1 (Azio, Afriko)
- (5) RAI Internacia Eutelsat II F6 13 E (Hot Bird), 11.446 GHz Vpol (RaiDue), 7.56 MHz

Fonto: OSIEK-AERA, Amikaro de Esperanto en Radio

<http://members.aol.com/OSIEK/AERA/>

Estraro de UEA

Prezidanto (eksteraj rilatoj, kunordigo): S-ro Kep Enderby, 2 Phoebe Street, Balmain, Sydney 2041 NSW, Aŭstralio; ☎+61-2-9810-4227; ✉+61-2-9555-9705; kependerby@bigpond.com.

Vicprezidanto (Kampanjo 2000, landa agado, financoj): d-ro Renato Corsetti, Colle Rasto,

IT-00036 Palestrina, Italio; ☎+39-06-957-57-13; ✉+39-06-957-66-33; corsetti@itelcad.it.

Ĝenerala Sekretario: s-ino Michela Lipari, viale Giulio Cesare 223, IT-00192 Roma, Italio; ☎+39-06-39-72-61-98; ✉+39-06-39-72-61-69; lipari@esperanto.nu.

Estrarano (faka kaj scienca agado, edukado): d-ro Petro Chrdle, Anglická 878, CZ-252 29 Dobříčovice,

Ĉeĥio; ☎+420-2-991-2201; ✉+420-2-991-2126; chrdle@telecom.cz.

Estrarano (agado en Afriko): s-ro Gbeglo Koffi, B.P. 13169, Nyekonakpoe, Lomé, Togolando.

Estrarano (informado): s-ro Kalle Kniivilä, Sankt Hans gränd 34 B, SE-226 42 Lund, Svedio; ☎+46-70-636-93-78; Kalle.Kniivila@sydsvenskan.se.

Indekso 1998

Ĉe personaj nomoj kursiva cifero indikas aŭtorecon de teksto, dika cifero rilatas al foto. Aliloke dika cifero aludas relative longan artikolon pri la temo. Ĉe libroj, kursivaj titoloj signas recenziatajn verkojn.

Abhervé-Gwegen, J. 91
 Abontarifo 200
 Acciaroli, L. 171
 Afganio 64
 Afriko 42-43, 110, 190
 Ago-Tago 134, 203, 215
 Akademio de Esperanto 58, 70, 141, 162, 177
 Akademio Internacia de Sciencoj 71, 112
 Alamo-Sandgren, A. 184
 Alasko 9
 Albanio 5, 201
 Albault, A. 70, 147, 169
 Alĝerio 152
 Ameriko 8, 110, 124, 125
 Amouroux, J. 4
 Andréasson, B. 88, 176, 203
 Annan, Kofi A. 147
 Argentino 3, 37, 124, 215, 221
 Armenio 107
 Arto 17, 37
 ASISTI 18
 Astronomio 153
 Auld, W. 16, 56, 62, 161, 182
 Aunis, B. 91
 Aŭstralio 49, 76, 111, 150, 216
 Aŭstrio 21, 48, 49, 133, 202
 Azerbajĝano 117
 Azio 64-65, 110
Babin, P. 147, 169
 Bahaismo 24, 36
 Bakker, H. 42, 110, 168
 Balkenende, J. 106, 167
 Banet-Fornalowa, Z. 6, 19, 182, 217
 Barandovská-Frank, V. 58, 116, 175
 Barato 111, 200
 Barbay, E. 47
 Bastos, M. F. de 153, 163, 168
 Béart, G. 160, 162
 Becker, G. 175
 Becker-Meisberger, G. 175
 Belartaj Konkursoj 112, 173, 193
 Beletro 16, 56, 77
 Beleva, B. 140
 Belgio 17, 21, 44, 58, 112, 133, 182, 212
 Bélisle, M. 48, 111
 Belošević, M. 6, 88, 171, 176
 Berbero 152, 200
 Berizzi, P. 131
 Berthelot, F. 138, 152
 Berthonneau, B. 12, 94, 135
 Berveling, G. 70, 74, 141, 152, 173, 217
 Bibliotekoj 57, 58, 68
 Bishop, J. 168, 176
 Blanke, D. 3, 98, 141, 177, 180
 Blake, W. 180, 196
 Blinduloj 5, 113, 117, 182
 Bociort, I. 70, 147, 169
 Bojčeva, Z. 157
 Bolognesi, R. 175
 Bona Espero 125
 Bony, J. 25
 Bormann, W. 70, 105, 141, 197
 Borovečki, I. 116
 Borsboom, E. 104
 Bosga, S. 166, 167, 191
 Bosnio 48, 59, 96, 163, 174
 Botella, A.M. 92, 152
 Boulton, M. 18, 68, 96, 163, 218
 Bourdon, L. 7
 Boutros-Ghali, B. 149, 203
 Brazilo 17, 18, 21, 37, 107, 110, 116, 124, 125, 132, 183, 202
 Brent, E. 196
 Britio 50, 59, 96, 133, 134, 202
 Broadribb, D. 141, 183
 Bronštejn, M. 163
 Brozović, D. 116, 201, 203
 Brozovsky, J. 11
 Budhismo 202
 Bulgario 22, 111, 116, 140, 202, 218
 Buller, O. 44, 56, 57, 61, 101, 104, 126, 142, 146, 148, 160, 162, 173, 205, 209, 214, 217

Burg, E. 5
 Butan, M. 175, 176
 Bute, A. 168, 201
Camacho, J. 14, 34, 70, 92, 173, 197
 Cappa, G. 74
 Cash, J.-M. 174
 Cash, R. 26, 163
 Casquero, A. 77, 148
 Centassi, R. 60, 135
 Centra Oficejo 5, 101, 104, 106, 108
 Centro de Esploro kaj Dokumentado 112
 Charlot, V. 131, 209
 Charters D. 2, 88
 Cherpillod, A. 27, 73, 91
 Chrdle, P. 148, 160, 168
 CNN 48, 97, 111
 Coffinet, É. 36
 Conzeth, A. 184
 Corsetti, R. 2, 31, 46, 70, 73, 89, 102, 141, 146, 149, 152, 158, 160, 168, 185
 Cossavella, A. 104, 173
 Coué, É. 94, 135
 Cseh-metodo 32, 162
 Csiszár A. 86-87
 Cunningham, D. 142, 147
Ĉadio 17
 Ĉeĥio 9, 40, 88, 111, 201, 214
 Ĉilio 124
 Ĉinio 21, 59, 65, 110, 132
 Colev, M. 218
Danio 111, 112, 117, 175
 Dankova, N. 177, 209
 Danning, P. 163
 Darbellay, C. k. S. 3, 43, 112, 148, 168
 Daŝgupto, P. 10, 89, 177, 200
 Dazzini, C. k. M. 135
 De' Giorgi, A. 14, 70, 93
 De' Giorgi, C. 178
 Deij, L. C. 136
 Dek, L. 34
 Delforge, M. 149, 168
 Demmendaal, L. 149, 168
 De Mulder, J. 44
 De Smet 70, 181
 Despiny, B. 6, 104, 111, 146, 153, 160, 168
 Dobrzyński, R. 6
 Duc Goninaz, M. 58, 138, 141, 198
 Dudich E. 58
Eboe, G. H. 184
 Ederveen, D. 167
 Edukado 125, 171
 Edwards, J. 171
 Einihoviici, I. 144
 Ekspozicioj 48, 132
 Eksteraj rilatoj 1, 68, 85, 102, 110, 121, 126, 127, 209
 Elzamenoj de UEA/ILEI 88, 112, 190
 Elkando 108, 112
 Enderby, K. 148, 150, 160, 168
 Engen, P. 175
 Erasmus, H. 68, 102, 111, 176, 183
 Eriksson, A.-L. 166, 191
 Ernst, E. 105
 Ertl I. 89, 106, 104, 131, 145, 146, 153, 155, 160, 177, 1-224
 Estonio 99
 Estrara Raporto 107-115
 Estraro de UEA 148, 168
 Eŭropa agado 111, 171, 218
 Eŭropo 5, 44, 111
Fabretto, L. 7, 111
 Fakaj asocioj 71, 90, 112
 Fantom, I. 50, 134, 171
 Farukuoye, H. 110, 155, 161
 Fernández, M. 34, 77, 163
 Fervojistoj 113, 175
 Fettes-Tosegi, K. 148, 168
 Fettes, M. 89, 105, 106, 110, 121, 126, 168
 Fiedler, S. 181, 196
 Fighiera, G. C. 36
 Filatelo 37, 202
 Financo de UEA 108, 114
 Finnlando 17, 90, 96, 111, 215
 Fiorentin, A. 157, 161, 173
 Fiodorov, N. 38

Foliume 16, 57, 178, 198, 219
 Fondajo FAME 68, 162
 Fondumo Zamenhof 6
 Fonseca, F. 173
 Fornal, J. 19
 Forumo 10-11, 70, 194-195
 Forumo de la E-movado 158
 Francio 19, 25-30, 47, 49, 76, 91, 96, 111, 112, 117, 131, 132, 133, 141, 145-163, 174, 182, 202, 213-215
 Frank, H. 37, 78, 171
Gacond, C. 98, 102
 Gados L. 17
 Gaines, D. 218
 Galor, Z. 171
 Gbegbo K. 149, 168, 190
 Germanio 17, 19, 21, 22, 48, 96, 111, 117, 182, 202, 214
 Geus, F. de 106, 149
 Giangrossi, C. 162
 Glossop, R. 171, 176
 Gobbo, F. 198
 Golden, B. 7, 111
 Golden, L. 127
 Göldrich, J. 175
 Gomez i Besòs, M. 5, 127
 Gorbačov, M. 116
 Gorecka, H. 182, 200
 Gorov, H. 142
 Graf, B. 48, 102
 Grattapaglia, G. 125
 Greatrex, G. 47, 131, 168, 213
 Grimley Evans, E. 73, 177
 Grosjean, Mireille 171, 176
 Grossman, R. 111, 126, 215
 Gubbins, P. 5, 88, 156, 171, 173, 176
 Gudskov, N. 50
 Gulyás I. 168, 175
Gemeligoj 110
 Ĝuĝev, S. 100
Hagen, H. ten 112, 149, 168, 176
 Hang J. 65
 Harmon, W.R. 134, 147, 161, 168, 169
 Harrison, H. 117
 Hartviga, S. 16
 Haszpra O. 38, 183, 203
 Hauge, E. 184
 Hauge, H. 175
 Hauptenthal, R. 70
 Heras, J. de las 152, 200
 Hiltbrand, M. 71
 Hirsik, T. 146
 Hispanio 21, 22, 58, 59, 76, 99, 111, 112, 117, 132, 141
 Historio 4, 17, 18, 97, 212
 Hodler, H. 41, 62
 Homaj Rajtoj (k. Univ. Deklaracio de -) 1, 102, 153, 159, 172, 206, 217
 Homeopatio 18
 Honkongo 110
 Honoraj Membroj de UEA 147
 Hopkins, P. 7
 v.d. Horst-Kolińska, M. 32
 Hortensio 155
 Hounnake, R.K. 43, 110
 Houssou, G. 146
 Hromov, V. 203
 Hungario 3, 17, 21, 49, 76, 86, 141, 183, 202, 208, 211, 214, 218
 Huzimoto, T. 161, 168
Ilderda, S. 48, 208
 ILEI 188
Influo (suplemento pri informado) 47-50, 111, 131-134, 213-215
 Informado 111, 117, 165
 Instruado 18, 32, 88, 112, 116, 118, 176, 188, 203
 Interlingvistiko 58, 89, 141, 171, 198, 211
 Internacia Kongresa Universitato 153, 172
 Interreto 19, 21, 37, 134, 213-215
 Intervjuoj 42, 86, 122, 150, 177
 Irano 49, 64, 110, 122, 133, 201
 Irlando 21, 112
 ISO (Internacia Organizo por Normigado) 181
 Israelo 106, 152
 Italio 3, 17, 22, 57, 112, 116, 175, 182, 183

Jaderstrom, R. 74
 Japanio 11, 22, 64, 76, 110, 116, 172, 201, 213
 Jegorovas, P. 102, 106, 168
 Jerman, V. 156
 Johano Paŭlo la 2-a 38, 203
 Johansson, S. 14, 19, 74, 173, 197
 JoMo 97, 140
 Jones, M. 176
 Jugoslavio 116
 Jullien, R. 209
 Junularo 89, 113, 122, 127, 166, 182, 191, 208
 Junusov, A. 201
 Jurukov, T. 140
Jurnalismo 163
Kalendaro 51-54, 128-130, 192-193
 Kalocsay K. 86-87
 Kamerunio 117
 Kampanjo 2000 1, 2, 22, 46, 71, 108, 132
 Kanado 7, 31
 Kankkunen, A. 19
 Karkiainen, A. 173
 Karpunina, L. 173
 Katalunio 19, 48, 49, 59, 206
 Katarismo 27, 91
 Katolikismo 182
 Kent Jones, R. 78
 Kim H. 134, 194
 Kiselman, C. 70, 85, 141, 177
 Klag, W. 111
 Klima, W. 149
 Kniivilä, K. 3, 94, 106, 149, 165, 168
 Knoedt, L. 136
 Kock, E. de 70
 Kolombio 31
 Komenio 40, 97
 Komerco 117
 Komitato de UEA 44, 148
 Komputado 58
 Komputilaj retoj, TTT-paĝoj 49, 50, 96, 198 vd. ankaŭ Interreto
 Komunistoj 148
 Kongo, Dem. Resp. 76, 133
 Kongresoj, aranĝoj
 2-a Danuba Forumo 58
 1-a Forumo de la E-a Civito 191
 32-a de ILEI 176
 14-a Internacia Festivalo 31
 53-a Internacia Junulara 113
 54-a Internacia Junulara 89, 166
 41-a Internacia Semajno 31
 82-a UK 109
 83-a UK 45, 145-163
 84-a UK 170, 210
 85-a UK 106
 Konsilio de Eŭropo 68, 171
 Kordylewski, L. 13
 Koreio 17, 110, 203
 Koresponda Servo Mondskala 112
 Korjenkov, A. 148, 158, 168
 Kotizoj 26, 172
 Koutny, I. 58, 70, 141, 153, 171, 174, 176, 177, 182, 211
 Krause, E.-D. 18, 77
 Kroatio 31, 37, 49, 89, 106, 111, 116, 133, 166, 201, 215
 Kubo 8, 17, 99, 110
 Kulturo 112, 139, 182
 Kuznecov, S. 50, 70
 Künzli, A. 111, 126, 209
Lapenna, B. 104, 178
 Lapenna, I. 18, 63, 135, 178
 Laste aperis 15, 35, 55, 75, 95, 119, 139, 179, 199, 219
 La Torre, M. 89, 118, 171, 176, 177, 188
 Lavarenne, C. 97
 Lee C.-Y. 1, 17, 81, 102, 105, 106, 110, 111, 126, 146, 148, 154, 168, 203
 Lemaire, C. 212
 Leoni de León, J. 102, 148, 176
 Le Pail, J. 70, 93, 162
 Levin, M. 102, 209
 Lévy, P. 209
 Lewanderska-Quednau, A. 148
 L' Homme, C. 186
 Li Naixi 59

- Libroj
Alaska stafeto, La 9
Al la mondo donace 14, 48
Al lingva demokratio 72
Aminda 136
Apenaŭ papilioj... 216
Aspects of Internationalism 73
Babeltöl a világnyelvig 16
Beleco de Merab, La 74
Besto de Vakareso, La 138
Bildstria gvido al genetiko 13
Ekstremoj 34
En la realo troviĝas truo 74
Eŭropa ideologio 219
Falcita kiel fojno 197
Gis revido krokodilido! 14
Homaj rajtoj: demandoj kaj respon-
doj 217
Interkona mateno 197
Interparolo en la frukt-gardeno... 217
Invito al japana ŝako 94
Johano la Brava 59
Kantoj de Anteo 163
Katorelo 196
Kiso kaj dek tri aliaj lingvoj, La 74
Klopodu kompreni min! 94
Knabo frenezeta, La 178
Korpo de la homo, La 12
Language Status in the Post-Cold-War
Era 73
Lirikaj perloj de Al-Andalus 92
Maljunulino kiu paŝis en la maro, La
93
Manto, La 12
Mariamne 74
Maŝino kiu kriis, La 14
Mia pado 74
Mi resanigis PPPetron 94, 135
Mistero ĉe la Nigra Lago 197
Monumente pri Esperanto 56
Nobela novelaro 74
No Butterflies... 216
Nova realismo, La 16, 219
Orpantolono, La 74
Receptaro de kuracaj plantoj 13
Sanon! 13
Senĉesa rakonto, La 173
Sin nutri en la naturo 13
Spite al ĉio, Bosnio 59
Ŝakaj pozicioj 94
Taglibro de Anne Frank 136
Terminologia gvidilo 196
Timor — La plej granda ekstermejo
en la mondo 163
Tria ŝuo de Hruščov, La 197
Tunelo, La 198
Urno kun runoj 92
Vivo de Prometeo 136
Viuprotokoloj 1. 138
Vortkonsisto, vortfarado 73
Libroŝerbo de UEA 56, 105, 108, 178
Lindblom, R. 85, 168
Lindstedt, J. 14, 58, 70, 136, 177
Lingvaj rajtoj 102, 112, 116, 127, 186,
204, 206, 208
Lingvo(politiko), lingvistiko 112, 152,
171, 182, 218
Lins, U. 7, 105, 168
Lipari, M. 96, 106, 148, 160, 168, 178
Literaturo 9, 86-87, 117, 141, 161,
182, 216
Litovio 163, 216
Lo Jacomo, F. 70, 98
Lorenzi, C. de 135, 176
Löwenstein, A. 186, 188
Lozgačev, N. 164
Luksemburgio 111
Ludovikito 38, 201
Luez, D. 49, 77
Luin, F. 50
Luterano, V. 8
MacGill, S. 18, 88, 173, 176, 188, 198
Madagaskaro 112, 140, 201
Maertens, G. 105, 149, 168
Magalhães, C. 104, 178
Makkonen, P. 50
Mallia, C. 141, 152
Malto 152
Manders, W.J.A. 144
Mao Z. 65, 136, 163
Margot, N. 48, 102
Marinov, H. 120
Maron, M. 92
Martinelli, P. 141
Martinet, A. 98, 146
Masako, T. 155
Masala, B. 175, 191
Masterman, D. 104, 162
Matematiko 153
Matthias, U. 37, 67, 135, 182
Mattos, G. 70, 141, 177
Maul, S. 68, 70, 163
Mayer, H. 133, 161, 180
Mayor, F. 85
McNally, E. 171
Meade, A.R. 213
Medicino 18, 94, 153
Mediteraneo 152, 153
Meksiko 110
Membraro de UEA 61, 67, 79, 107
Mercej, I. k. W. 142
Milojević, S. 57, 70, 98, 155
Minnaja, C. 113, 135, 153, 177, 182
Miyoshi E. 213
Moerbeek, R. 142, 183
Moerbeek-Bartels, N. 80, 88, 136
Monda Fonduso de Solidareco kontraŭ
la Malsato 42
Mondcivitanoj 148
Montagut, A. 206
Montpeliero 25
Moon, B. 70, 102, 168
Moresnet 17
Moritz, U.J. 200
Muziko 18, 58, 97, 141, 157, 202, 218
Navigado 141
Nanovszky G. 142, 214, 218
Nederlando 48, 89, 104, 111, 112,
183, 213
Nekrologoj 20, 40, 60, 80, 100, 120,
144, 164, 184, 220
Nemere I. 142, 198
Nepalo 18
Nervi, M. 34, 70
Neves, G. 34, 70
Nguyen M.K. 161
Nguyen T.N.L. 65
Nigierio 110
Nikaragvo 110
Nitobe, I. 72
Norvegio 40, 76, 111, 132, 133
Nourmont, C. 146, 160, 168
Nov-Zelando 111
Oficiala Informilo 20, 38, 59, 80, 97,
120, 142, 164, 204, 220
Okcitanaj 29, 91, 138
Okoko, A.S. 190
Omelka, F. 9
Onet, I. 7, 134
Oostendorp, M. v. 5, 48, 72, 89, 153,
171, 177, 183, 218
Orellana Rojas, A. 32, 48, 88, 106,
112, 148, 168, 176
Ó Riain, S. 77
Oslak, V. 175, 219
Passos do Nascimento, J. 133
Pauling, L.C. 78
Pauli, E. 146
Pennacchietti, F. 152, 183, 198
Pénaire, L. 120
Péroult, R. 154, 163
Petty, A. 6, 16, 70, 148, 168
Peyraut, Y. 150, 158
Pfeiffer, D. 29, 91
Phillipson, R. 218
Pietrzak, B. 163
Pirlot, G. 36
Piron, C. 40, 102, 147, 169, 175, 208
Pöhlmann, S. 195
Pokrovskij, S. , 177
Pollando 3, 6, 31, 57, 58, 77, 99, 111,
141, 171, 182, 201, 215
Pontnau, R. 91
Power, C. 146
Premioj
Deguchi 161
OSIEK 175
Subvencio Cigno 161, 2130
Propedeŭtiko 68
Prytz, O. 141
Radikala Partio 85, 126
Radio 3, 99, 134, 141, 163, 222
Ragnarsson, B. 70
Randin, F. 48, 102
Ranganayakulu, V. 88, 148
Rapley, H. 194
Rapley, J. 175
Rašić, N. 142
Rašidi, H. 646
Rátka, A. 141
Reagoj 7, 36, 71, 91, 135, 200
Recenzoj 12-14, 34, 72-74, 92-94,
196-197, 217
Reiersol, O. 142
Religio 17, 18, 91, 202
Resende, R. 48
Revuoj
Aveno 90
Berlina Informilo 16
Dialog' 113
Ekonomia Bulteno pri Usono 16
Esperanta Ŝako 16
Esperantigita Poezio 178
Esperantisto Slovaka 16
Esperanto-Actualités 132
Esperanto aktuel 178
Esperanto en Azio 111
Esperantologio / Esperanto Studies 177
Eta Gazeto, La 57
Geja Viro 178
Heroldo de Esperanto 36, 71, 191
Internacia Fervojisto 175, 178
Internacia Pedagogia Revuo 88
Juna Amiko 16, 88
Jura Tribuno Internacia 178
Koko 163, 200
Komentoj 16
Koncize 219
Kontakto 57, 109, 113, 133, 191
Lettre de l'espéranto, La 132
Literatura Foiro 191
LPLP 89
Monato 135
NUN 49
Okazas 132
Pola Stelo 57
TEJO Tutmonde 113
Tekinter 16
VERDire 90
Rey-Hudeček, J. 116
Rezende Piton, J. 110
Ripoché, J. 175, 178
Ritámaki, A. 127
Robineau, B. k. M. 82, 163, 214
Rodinson, M. 142
Roelofs, W.P. 100
Rossi, N. 70, 92
Rössler, F.-G. 37
Rotario 37, 209
Rousseau, T. 63
Rumanio 201, 202, 215
Rusio 50, 76, 111, 117, 140, 163, 182,
201, 215, 219
Rytjkov, N. 98
Saban, E. 146
Saheb-Zamani, M.H. 122
Salvadoro 110
Samseksamo 163
Sano 18
SAT 150, 202
Sayadpour, K. 64
Schad, W. 124
Schleicher, I. 117
Schubert, K. 89
Schweizer, H.M. 13
Scienco 58, 153
Sabra, M. de 161, 206
Sekelj, T. 203
Selimi Mezin, B. 5, 175
Selden, R. 85
Sennaciismo 96
Seres, H. 132
Shrives, C.A. 7
'Sigmond J. 202
Sikosek, Z.M. 31, 178, 208
Silfer, G. 141, 182, 191, 202
Simon, K.-H. 181
Sitônio, Zamenhof 183
Skorupski, J.S. 78
Skutnabb-Kangas, T. 208
Sloper, M. 105, 156, 157
Slovakio 111, 132, 148
Slovenio 133, 219
Smidélus, K. 2, 58, 88, 141, 162, 171,
203
Sociala laboro 19
Sola, M. 40
Solen' 156
Solo 58, 157
Söderberg, K. 38, 220
Stanley, M. 104
Statistiko 67
Ståhlberg, S. 57, 122, 191
Stead, W.T. 78, 135
Steele, T. 216
Stocker, F. 22
Stryhn Meyer, J. 18, 160, 168
Sud-Afriko 18
Svane, E. 135
Svedio 18, 49, 50, 77, 85, 99, 111,
112, 132, 182, 203
Svislando 48, 88, 102, 112, 213, 215
Szathmári S. 76
Szerdahelyi I. 16, 211
Szilvási L. 7, 49, 50
Ŝako 94
Ŝekspiro 153
Ŝemer, J. 152, 168
Stimec, S. 16, 70, 89, 116, 133, 168,
201
Ŝulco, R. 20, 37
Tabacki, A. 6
Taĝikio 110
Tangerud, O. 203
Tanzanio 190
Teatraĵoj 156
Meluzina la Granda Feino 156
Rekviemo por la perdintoj 156
Rompita virino, La 156
Teatro 64, 140, 156, 182
Televideo 48, 97, 131, 133, 213-215
Terminologio 113, 180, 196
Ternavski, M. 221
Terzjev, D. 152
Texier, K. 152
Thorsen, Biblioteka Apogo 57, 112,
140
Tilleux-Craenhals, G. 176
Tišljár, Z. 173, 219
Titaniko 78
Todorov, P. 38
Togbossi, Y. 190
Togolando 42, 110, 112, 190
Tonkin, H. 31, 58, 89, 102, 153, 158,
177
Torabi, M.R. 123, 168
Tornado, B. 136
Tortel, J.-L. 138, 163
Toubale, F. 135
Tradukado 201, 202, 219
Triolle, R. 57, 77, 88, 106, 110, 168,
173
Truong, J. 113, 166, 167, 191
Tuinder, J. 5, 116
Turismo 8, 19, 77, 117, 202
Tyblewski, T. 58, 153
UEA 90-jara 62, 81
Ukrainio 19, 202, 215
Unesko 17, 85, 110, 146, 186, 209
Universitatoj 58, 77, 88, 89, 202
Unuigintaj Nacioj 102, 126, 147
Usono 31, 40, 49, 50, 110, 201, 213,
215
Usui H. 70
Unbulismo 17
Vaha B. 16, 49, 141, 198
Váňa, E. 144
Varankin, V. 50
Varennes, F. de 103
Varga-Haszonits Z. 88, 141
Venezuelo 202
Verduloj 77, 90, 132
Vergara, J.A. 153
Veuthey, F. 57, 142, 196, 1-224
Verne, S. 154
Vigodskij, L.S. 4
Vjetnamio 65, 112, 161
Vogelmann, B. 16, 219
Vojaĝado 82
Vokal, E. 143
Vortaroj 77, 211
Wandel, A. 71, 106, 110, 112, 124,
133, 141, 148, 149, 153, 168
Wei Y. 171
Weichert, M. 134
Wells, J. 49, 58, 105, 163, 171, 211
Werner, J. 9
Westerhoff, B. 24
Westermayer, M. 90, 162
Wickström, B.-A. 161
Wu G. 148
Wüster, E. 33, 180
Yamasaki S. 11, 64, 148, 168, 177
Yamazoe, S. 147, 169
Yvart, J. 97, 157
Zaft, S. 12, 194
Zaleski-Zamenhof, L.C. 31, 77, 105,
135, 147, 154, 158, 160-163
Zamenhof: vd. Sitônio
Zamenhof-tago 21
Zapelli, P. 78, 106, 142, 178
Zeist, A. v. , 142
Zeidler, A. 6

NOVAĴOJ

de la eldona fakto
de UEA

GVIDILO PRI HOMAJ RAJTOJ

HOMAJ RAJTOJ: DEMANDOJ KAJ RESPONDOJ.

Leah Levin. Ilus. Plantu. El la angla trad.

Edmund Grimley Evans. Rotterdam: UEA, 1998.

140p. ISBN 92 9017 058 1. 21cm. Prezo: 24,00 gld.

Okaze de la 50-a datreveno de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj UEA eldonis tiun ĉi lernolibron de Unesko pri homaj rajtoj, aperintan antaŭe jam en 16 aliaj lingvoj.

Leah Levin estas brita fakulo pri homaj rajtoj. La unua parto de ŝia libro priskribas la internacian juron pri homaj rajtoj, kun multa atento al la evoluo de la proceduroj por protekti homajn rajtojn kaj al la homrajta edukado. La dua parto klarigas la enhavon kaj signifon de ĉiu artikolo de la Universala Deklaracio. La modele tradukita kaj bele eldonita libro estas ilustrita de Plantu, fama franca karikaturisto.

HOMAJ RAJTOJ

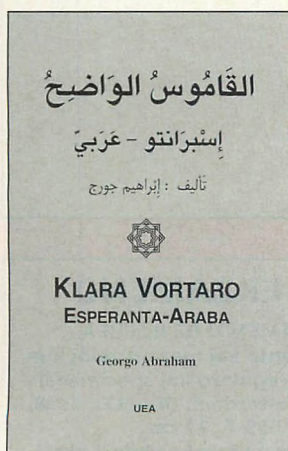
DEMANDOJ KAJ RESPONDOJ

de Leah Levin
Ilustrita de Plantu

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

PIONIRA VORTARO POR MONDLINGVO

KLARA VORTARO ESPERANTA-ARABA. Georgo Abraham. Rotterdam: UEA, 1998. 308p. ISBN 92 9017 056 5. 22cm. Prezo: 30,00 gld.

La araba estis la sola oficiala lingvo de UN kiu ĝis nun malhavis ampleksan Esperanto-vortaron. Jen la unua paŝo por forigi tiun mankon. Post unu jaro sekvos ĝin la alidirekta volumo.

Klara vortaro Esperanta-araba rezultas el pli ol 30-jara pionira laboro. Ĝi estas klara, ĉar ĝiaj 15000 kapvortoj estas plejparte aranĝitaj laŭ la alfabeto ordo de la vortoj anstataŭ tiu de la radikoj.

KIEL KULTURO EVOLUIGAS

KULTURO KAJ EVOLUO. Mervyn Claxton. El la angla trad. Johano Rapley. Rotterdam: UEA, 1998. 60p. ISBN 92 9017 059 X. 21cm. Prezo: 14,00 gld.

La kulturo de ĉiu popolo estas intime ligita al ĝia evoluo. Lastatempe tiu ligo rompiĝis, precipe en evolulandoj, pro adopto de la okcidenta evolumodelo kaj internaciigo de la okcidenta teknologio. La aŭtoro de tiu ĉi Unesko-stud — klerulo kaj eksdiplomato el Trinidado kaj Tobago — tamen montras kiel ankaŭ nun eblas utiligi la tradiciojn de la popolo por ĝia evoluo.

TRIONA RABATO EKDE 3 EKZ. DE SAMA TITOLO ĈE LA LIBROSERVO DE UEA.

Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam, Nederlando
Telefono: +31 10 436 1044 Telefakso: +31 10 436 1751 Retpoŝto: <uea@inter.nl.net>

TERMINOLOGIO EN PRAKTIKO

TERMINOLOGIA GVIDILO.

Heidi Suonuuti. El la angla trad.

Sabine Fiedler. Redaktis Wera Blanke.

Rotterdam: UEA. 38+4p. ISBN 92 9017 057 3.

21 cm. Prezo: 12,00 gld.

Triona rabato ekde 3 ekz.

Jen gvidlibreto por ĉiu kiu serĉas kompaktan enkondukon al la principoj kaj metodoj de praktika terminologio. Ĝi estas bazita sur la aktualaj ISO-normoj, kies esencon ĝi prezentas klare kaj koncize per facile kompreneblaj ekzemploj.

La aŭtorino estas multjara manaĝero de Finna Centro por Terminologio kaj funkciulo de ISO, Internacia Organizaĵo por Normigado. La originalo estis verkita laŭ komiso de Nordterm, asocio de terminologiaj societoj en Nordio.

Kompreni Kanguruon

unuhora bildbendo pri la 82-a UK
kaj ĝia lando Aŭstralio,
profesia verko de
Roman Dobrzyński

VHS PAL, 63 min.
60 NLG ĉe la
Libroservo de UEA

BAZOJ POR ESTONTA AGADO

ESPERANTO POST LA JARO 2000.

Aleksander Korjenkov.

Diskutkajeroj 1.

Rotterdam: UEA, 1998.

18p. ISSN 1388-2252.

21 cm. Prezo: 4,80 gld.

Triona rabato ekde 3 ekz.

Jena eseo provas distingi bazojn por estonta agado de esperantistoj kaj por kreo de pozitiva bildo pri Esperanto kaj esperantistoj. La aŭtoro montras malfortojn de rutinaj kredoj kaj faras kritikajn notojn marĝene de Kampanjo 2000 kaj la Manifesto de Prago.

Belega glumarko

kun la simbolo de nia sekva kongreso, la impona Brandenburga Pordego, aperis jam en la Montpeliera UK kaj furore vendiĝis. Ideala ornamaĵo por viaj leteroj en la monatoj antaŭ

Berlino. Mendebla ĉe la Libroservo de UEA:

6 gld. po unu folio de 24. Triona rabato ekde 3 folioj.

ANONCU EN JARLIBRO 1999!

En la Jarlibro de UEA via anonco pri Esperanto-aranĝoj, libroj, gazetoj k.a. varoj atingos pli vastan publikon ol en iu ajn alia Esperanto-eldonaĵo. Pli ol 7000 aktivaj esperantistoj plurfoje vidos vian reklamon, ĉar la Jarlibron oni konsultas tra la tuta jaro.

Movada prezo Ekstermovada prezo

Kvarona paĝo	125 gld.	250 gld.
Duona paĝo	230 gld.	460 gld.
Tuta paĝo	420 gld.	840 gld.
Kovrilpaĝo	840 gld.	1680 gld.

Se vi varbas ekstermovadan reklamon, ni pagos al vi 30% de la prezo kiel maklerajon. Anoncmendiloj haveblas en Esperanto, la angla, franca, germana kaj nederlanda. Limdato por la mendoj: 31-a de januaro 1999.

TUTMONDECA RIGARDO

Andrew O. Urevbu

Kulturo kaj teknologio

Analizo pri la rilato inter kulturo kaj teknologio. Kiel efikas kulturo sur teknologian evoluon? Ĉu kultura evoluo stimulas teknologian ŝanĝon? Ĉu teknologio estas kulture neŭtrala? Kiaj teknologioj taŭgas por evolulandoj? Post ĝenerala studo de tiu problemaro la aŭtoro traktas aparte la historiajn spertojn de Japanio, Germanio, Britio, Francio, Usono, Sovetio, Afriko kaj Ĉinio.

"Helpas akiri pli tutmondecan rigardon al la rolo de kulturo en teknologia evoluo."

(Ulrich Lins)

KULTURO KAJ TEKNOLOGIO. Andrew O. Urevbu. Trad. Johano Rapley. Rotterdam: UEA, 1997. 64p. ISBN 92 9017 053 0. 21 cm. Prezo: 15,00 gld.

POR SUKCESI EN EKZAMENO

INTERNACIAJ EKZAMENOJ DE ILEI/UEA.

Gvidilo al la elementa kaj meza niveloj kun celaro, postularo, regularo kaj specimenaj testoj. Dua eld. Rotterdam: UEA/ILEI, 1998. 34p. ISBN 92 9017 055 7. 21 cm.

Prezo: 6,60 gld. Triona rabato ekde 3 ekz.

Internaciaj Ekzamenoj de ILEI kaj UEA mezuras la kapablon uzi Esperanton en praktiko. Centoj da esperantistoj jam ekzameniĝis kun sukceso je elementa aŭ meza nivelo. Tiu ĉi gvidilo helpas novajn kandidatojn por prepari sin por ekzameno. La postularo kaj regularo klarigas la formalan bazon de la Internaciaj Ekzamenoj. Specimenaj testoj de la du niveloj konigas la praktikan funkciadon de la ekzamenoj. La libreto taŭgas kaj por memstudado kaj por uzo en kursoj.